

AGENDA

Bestuurscommissie Gezondheid

Datum	:	6 oktober 2021
Tijdstip	:	14.30 – 16.30 uur
Locatie	:	Via MS Teams

	Onderwerp	Bijlage	Doel
1.	Opening en vaststellen van de agenda	-	Vaststellen
2.	Besluitenlijst 17 juni 2021	Bijlage	Vaststellen
3.	Ingekomen stukken en mededelingen <ul style="list-style-type: none"> • Mededeling over bezoeken van afdelingshoofd vaccineren over vaccinatiegraad • Mededeling over de vaccinatiegraadcijfers RVP • Mededeling over 0-meting van de formatie van teams in Q1 en Q2 van 2022 • Mededeling over Informed consent • Mededeling over GO! Noord Nederland / GO! Maatwerk	Bijlage	Informeren
4.	Stand van zaken Coronacrisis	Mondeling	Informeren
5.	Infographic FPA	Bijlage	Bespreken
6.	Presentatie analyse lachgas	Presentatie	Informeren
7.	Visiedocument Zorg & Veiligheid	Bijlage	Vaststellen
8.	Verlenging programma JGZ 3.0	Bijlage	Vaststellen
9.	Meldpunt zorgwekkend gedrag en de Wvvgz	Bijlage	Vaststellen
10.	Tweede bestuursrapportage 2021	Bijlage	Bespreken en adviseren aan DB/AB
11.	Rondvraag en sluiting		

KORTE CONCLUSIES

Bestuurscommissie gezondheid

Datum : 17-06-2021
Locatie : Via MS Teams

Aanwezig:

Leden:

P.M. Jonker	L. Boelsma	H. Zonderland (voorzitter)
J. Zoetendal (voorzitter)	E. de Groot	J. B. Wassink (lid Agendacommissie)
J. Hoekstra-Sikkema	J.D. de Vries	B. Tol (lid Agendacommissie)
L. de Vries	B. Westerink	G.R. Wielinga (lid Agendacommissie)
E. Verhagen	A. Bouwman	
E.A. de Ruijter		
M. de Graaf (directeur GGD)	T. Hartman (adjunct-directeur GGD)	W. Kleinhuis (algemeen directeur)
M. Visser (secretaris)		

Afwezig:

P. IJnsen	G. Wiersma	E.E. Gerbrands
-----------	------------	----------------

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Conclusies vergadering Bestuurscommissie Gezondheid van 11 februari 2021

De conclusies worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken en mededelingen

De Bestuurscommissie Gezondheid neemt kennis van de mededelingen.

4. Stand van zaken corona

Mevrouw de Graaf schetst de laatste stand van zaken rond de bestrijding van het coronavirus.

Met betrekking tot de stand van zaken rond het vaccineren tegen Covid-19 schuift kwartiermaker Nils van Mourik aan om een toelichting te verzorgen. De leden van de Bestuurscommissie geven complimenten voor de organisatie van het vaccineren.

De heer Bouwman vraagt of er signalen zijn dat de bevoorschotting in gevaar komt, nu VWS onder een financieel vergrootglas ligt. Mevrouw de Graaf en de heer Kleinhuis geven aan dat hier nog geen signalen voor zijn. De heer Kleinhuis vult aan dat hier een controleprotocol onder ligt, waardoor het technisch in ieder geval goed in elkaar zit.

5. Tussenrapportage Rookvrije generatie

Projectleiders Akke Hofstee en Ciska Hiemstra presenteren een tussenreportage van de Rookvrije generatie.

De Bestuurscommissie Gezondheid neemt kennis van de presentatie.

6. Tussenevaluatie Kansrijke start

De Bestuurscommissie Gezondheid stelt de tussenevaluatie vast.

7. Consultatie verlenging financiering JGZ 3.0

De Bestuurscommissie Gezondheid stemt in met het procesvoorstel. Besluitvorming zal plaatsvinden in de vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid van 6 oktober.

8. Eerste bestuursrapportage 2021

De Bestuurscommissie Gezondheid stemt in met eerste bestuursrapportage over het programma Gezondheid en besluit deze door te geleiden naar het Dagelijks Bestuur.

9. Zienswijzen begroting '22, begrotingswijziging '21 en jaarrekening '20

Mevrouw Jonker geeft aan dat de raad van Achtkarspelen aan de VRF mee wil geven om zoveel mogelijk te voorkomen dat er uitzettingen moeten plaatsvinden. De reactiebrief van de VRF is helder, maar toch de vraag om de raden steeds goed mee te nemen. Mevrouw de Graaf zegt dit toe.

De heer Bouwman geeft aan op dezelfde lijn te zitten als mevrouw Jonker. Hij wil ook graag een compliment van de raad van Tytsjerksteradiel aan de GGD overbrengen voor de organisatie van het vaccineren.

De Bestuurscommissie Gezondheid neemt kennis van de ingediende zienswijzen.

10. Impact van corona op publieke gezondheid – vervolg op het Teamoverleg van 29 april

De heer de Groot vraagt of er provinciaal (vanuit de GGD) iets zou kunnen worden opgesteld m.b.t. het gebruik van lachgas. Mevrouw de Graaf geeft aan dat dit onder het programma Nuchtere Fries valt en stelt voor om een presentatie voor de volgende Bestuurscommissie Gezondheid te laten voorbereiden.

De Bestuurscommissie Gezondheid stemt hiermee in.

Na een korte bespreking van overige behoeften is de gezamenlijke conclusie dat er met name behoefte is aan een platform waar we ervaringen kunnen delen en van elkaar kunnen leren. Mevrouw de Graaf geeft aan dat we zullen onderzoeken hoe we dit zoveel mogelijk kunnen laten aansluiten bij al bestaande structuren, bijvoorbeeld binnen de Friese Preventieaanpak.

11. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

De voorzitter bedankt iedereen daarop voor de inbreng en sluit de vergadering.

OPLEGNOTITIE INFORMEREND

Onderwerp	Ingekomen stukken en mededelingen
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	J. Zoetendal
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	Geen
Vergaderdatum	06-10-2021
Agendapunt	3

A. Ingekomen stukken

Geen

B. Mededelingen

1. Mededeling over bezoeken van afdelingshoofd vaccineren over vaccinatiegraad

Ons afdelingshoofd vaccineren (Nils van Mourik) en een van onze epidemiologen (Marit Boonstra) gaan langs alle Friese gemeenten om met de burgemeester en wethouder Gezondheid te spreken over de vaccinatiegraad tegen Covid in de betreffende gemeente. Afspraken hiervoor worden inmiddels gepland.

2. Mededeling over de vaccinatiegraadcijfers RVP

Binnen de GGD hebben in de afgelopen tijd de afdelingen Jeugdgezondheidszorg (JGZ), infectieziektebestrijding en epidemiologie de Friese vaccinatiegraadcijfers van 2020 nader bekeken.

Zoals eerder gemeld komen de Friese cijfers overal boven het landelijk gemiddelde uit, behoudens de HPV-vaccinatie, die lager ligt dan het landelijk gemiddelde. De HPV-vaccinatiegraad heeft wel een grote stijging laten zien op Fries niveau van 12,1%-punt, waardoor het verschil t.o.v. het landelijke gemiddelde is verkleind van 4,9%-punt vorig jaar naar 2,9%-punt dit jaar.)

Kijken we op postcode niveau naar de cijfers dan zien we kleine wisselende stijgingen en dalingen binnen redelijke marges, zonder een eenduidig beeld.

Voor het eerst zijn er schattingen van de vaccinatiegraad van de maternale kinkhoestvaccinatie (22-weken prik) bekend gemaakt. Hier zit Friesland op het geschatte landelijk gemiddelde cijfer van 70%.

Wel valt op dat de cijfers op de Wadden achterblijven in dezen. Het betreft hier echter een klein aantal vrouwen, dus is het cijfer moeilijk te interpreteren.

Al met al geven de cijfers geen aanleiding om iets te veranderen in de huidige uitvoering van het

RVP door GD Fryslân.

Zoals u wellicht weet wordt de Informed Consent-procedure begin volgend jaar ingevoerd en zal ook de HPV-vaccinatie leeftijd verlaagd worden van 13 naar 10 jaar. Bovendien zullen ook jongens HPV-vaccinaties aangeboden krijgen.

3. Mededeling over 0-meting van de formatie van teams in Q1 en Q2 van 2022

In het eerste en tweede kwartaal van 2022 willen we, in lijn met de nieuwe bestuur cyclus, een 0-meting van de formatie van al onze teams gaan uitvoeren. Dit om te kijken of alles nog logisch verdeeld is, of dat we wellicht moeten schuiven. Mogelijk komen we tot de conclusie dat er te veel of te weinig formatie beschikbaar is. De resultaten zullen we delen met het bestuur.

4. Mededeling over Informed consent

In de VNG-ledenbrief wordt vermeld dat er dit jaar (2021) eenmalig € 0,68 miljoen is toegevoegd aan het gemeentefonds, ten behoeve van de implementatie van 'informed consent' in de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

'Informed consent' is bij vaccinaties de juridische term voor de tweetrapsraket voor toestemming tot vaccineren. De eerste stap is informatie en toestemming voor de vaccinatie zelf. Dit betreft de geïnformeerde instemming met de medische handeling tot vaccineren. Deze eerste stap van 'informed consent' is sinds jaar en dag ingebouwd in de procedures en systemen.

De tweede stap van 'informed consent' gaat over de geïnformeerde toestemming tot uitwisseling van de gegevens van de vaccinatie met derden, in dit geval met het RIVM, o.a. ten behoeve van het bijhouden van de vaccinatiegraad.

Het gaat om de implementatie van die tweede stap, te weten het inbouwen van de toestemmingsverklaring. Hiermee wordt ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) om toestemming gevraagd om vaccinatiegegevens van het RVP (Rijksvaccinatieprogramma), die geregistreerd worden in het dossier van de uitvoerende JGZ-organisatie, te delen met het RIVM. Het gaat hier om een wettelijke verplichting.

We zijn gestart met een implementatietraject waarmee 'informed consent' uiterlijk 1 januari 2022 geïmplementeerd is.

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP en daarmee ook medeverantwoordelijk voor (de implementatie van) 'informed consent' (Geluk, 2021). De uitvoering hiervoor ligt bij de JGZ en is opgenomen in onze gemeenschappelijke regeling, het ter beschikking stellen van de financiële middelen is in een bestuursbesluit vastgelegd. De in de VNG-brief genoemde overeenkomsten/contracten zijn daarmee voor de Friese situatie niet nodig.

5. Mededeling over GO! Noord Nederland / GO! Maatwerk

De gemeenten Ooststellingwerf, Smallingerland en Súdwest-Fryslân hebben zich verbonden aan het project GO! Noord Nederland, maar zijn nog niet tot concrete projecten gekomen. Indien we dit niet vlot trekken heeft dit consequenties voor de ZonMW subsidie, daarom is een brief naar deze gemeenten gestuurd om dit aan te kaarten.

Vertrekpunten

2019

Nationaal Preventieakkoord (NPA)

2020

De Friese Preventieaanpak (FPA)
is hét Friese antwoord op
het NPA

BEGIN
2021

Alle Friese gemeenten hebben vanuit
de FPA een aanvraag gedaan voor het
uitvoeringsbudget van Lokale
Preventieakkoorden.

MEDIO
2021

Uitvoeringsbudget Lokale
Preventieakkoorden gehonoreerd
door Ministerie van VWS en VNG

Lokale Preventieakkoorden

Voor gemeenten zijn de Lokale Preventieakkoorden dé kans om zich meer in te zetten voor gezondheidspreventie. Met het uitvoeringsbudget van de Lokale Preventieakkoorden kunnen gemeenten de komende jaren (2021 tot 2023) een flinke impuls geven aan het positief beïnvloeden van de gezondheid van Friese inwoners. De 18 Friese gemeenten werken binnen de FPA hierop nauw samen en hebben in hun aanvraag concrete voorstellen en maatregelen opgenomen. Maatregelen op de thema's uit het NPA (zoals Roken, Overgewicht, Alcoholgebruik). Daarnaast is er ruimte om in te zetten op achterliggende problematiek, zoals schulden, armoede en eenzaamheid. De lokale behoefte en aanpak is leidend.

Waar zetten de Friese gemeenten op in?

Wat valt op?

Thema's uit het NPA (Roken, Overgewicht, Alcoholgebruik) worden door de meeste Friese gemeenten genoemd. Focus ligt met name op jongeren.

Fysieke leefomgeving krijgt met oog op de Omgevingswet steeds meer focus.

Gelijke kansen voor iedereen en aandacht voor kwetsbare groepen is een veel aangegeven ambitie van de gemeenten.

Er is aansluiting met de FPA en integraliteit tussen bestaande activiteiten, beleid en sectoren.

Kansen om komende jaren in te zetten op schuldenproblematiek en armoedebestrijding.

Met wie zoeken gemeenten (lokaal) verbinding?

Gebiedsteams

Bibliotheken

VNN

Welzijnsorganisatie

Buurtsportcoaches

GGD

Eerstelijnszorg

Diëtisten

Sportverenigingen

Horeca

Onderwijs

Jongerenwerk

Maatschappelijke organisaties

Meer informatie over de Friese Preventieaanpak is te vinden via www.friesepreventieaanpak.nl
Voor vragen over de Lokale Preventieakkoorden of deze infographic, neem dan contact op via info@friesepreventieaanpak.nl

Friese
Preventie
Aanpak

PLATFORM
**NUCHTERE
FRIES**

Lachgas

Fabian Schurink
*Beleidsadviseur Publieke Gezondheid
Programmaleider Nuchtere Fries*

1

Agenda

1. Lachgas
2. Epidemiologie
3. Landelijke wetgeving
4. Voorbeelden uit andere gemeenten
5. Instrumentarium voor gemeenten

2

Lachgas – de stof

De stof

- Lachgas (distikstofmonoxide, N₂O) is een kleurloos, niet-irriterend, zoetgeurend en zoet smakend gas.
- Lachgas verlaat het lichaam zeer snel; zodra inname wordt gestopt, verdwijnt het effect binnen 5 minuten.
- Door na-ijlen wordt geadviseerd om minstens een uur na laatste dosis deel te nemen aan het verkeer.

De effecten

- Het inhaleren van lachgas zorgt voor een korte (en soms sterke) roes en is na 1 tot 5 minuten uitgewerkt.
- De effecten treden vrijwel meteen op: er is sprake van bewustzijnsdaling die een beetje lijkt op dronkenschap. Er wordt minder pijn gevoeld en spieren ontspannen.
- Lachgas verandert de waarneming: beeld en geluid komen anders binnen.
- Bij een hogere dosering of snelle inname kan lachgas hallucinaties veroorzaken.

Bron: Trimbos. (2020). Van Factsheet Lachgas.

3

Lachgas – het gebruik

- Lachgas wordt voornamelijk thuis (of bij vrienden thuis), feestjes of tijdens (buiten)festivals gebruikt.
- Er zijn groepjes gebruikers die lachgas in de auto gebruiken tijdens zogenaamde 'autofeastjes' of buiten in het park.
- Lachgas wordt gebruikt in het uitgaansleven, bijvoorbeeld in clubs, horeca of shishalounges.
- Minderjarigen gebruiken lachgas op thuisfeestjes, verjaardagfeestjes en op straat en parken.
- Jongeren die voor de eerste keer lachgas gebruiken doen het vaak samen met vrienden.
- Het komt weinig voor dat jongeren in hun eentje lachgas gebruiken.

Bron: Trimbos. (2020). Van zorgen naar acties.

4

Lachgas – gezondheidsrisico's

Risicoperceptie

- In de beeldvorming van jongeren is lachgas onschuldig. Daardoor nemen zij risico's, zoals het combineren met alcohol of deelnemen aan het verkeer.
- Jongeren geven aan dat lachgas gebruiken tijdens het rijden een extra kick geeft.

Acute risico's

- Duizeligheid, verwardheid, hoofdpijn, misselijk, flauwvallen.
- Combinatie met grote hoeveelheden alcohol is heel gevaarlijk, i.v.m. ademhalingsprikkel

Lange termijn risico's

- Verdoofd gevoel in ledematen, pijscheuten, gevoelloosheid/tintelingen in handen en voeten.
- Kans op geestelijke verslaving.

Bron: Trimbos. (2020). Van Factsheet Lachgas.

5

Lachgas – incidenten

- Risico's beperkt bij matig gebruik (1x per maand <10 ballonnen per gelegenheid).
- Lachgas speelt rol in 2% van het aantal gemelde drugsincidenten (incl. combinatie met andere middelen).
- Gemelde incidenten in media hebben betrekking tot 50 – 100> ballonnen op een avond.
- In Letsel informatie systeem (LIS)-ziekenhuizen is aantal incidentmeldingen het hoogst (5%). 16% betrokken bij verkeersongeval, 58% letsel door vallen, 13% hersenschudding en 36% fractuur.
- Een vijfde van alle patiënten met een lachgasintoxicatie is minderjarig.

Bron: Trimbos. (2019). Monitor drugsincidenten.

6

Epidemiologie – leeftijd

	Ooit lachgas gebruikt	Laatste 4 wk lachgas gebruikt
Jongens	6,6%	2,5%
Meisje	6,5%	2,4%
12-14	<1%	-
15-18	10,2%	3,9%
Praktijkonderwijs	-	-
Vmbo-bk	1,5%	<1%
Vmbo- gt	3,3%	1,4%
Havo	5,8%	2,0%
Vwo	4,7%	1,2%
Mbo	15,7%	6,5%
Hbo/ wo	20,4%	8,4%
Eenoudergezin	10,0%	3,9%
Fryslân	6,6%	2,4%

7

Epidemiologie – gebied

Top 10, ooit lachgas hoog		Top 10 ooit lachgas laag		
1	Centrum Oost (gemeente Leeuwarden)	16%	Workum (gemeente Súdwest-Fryslân)	1%
2	Oud Oost (gemeente Leeuwarden)	15%	Dorpen West (gemeente Noardeast-Fryslân)	2%
3	West (gemeente Leeuwarden)	13%	Gebied 1a (gemeente Smallingerland)	2%
4	SWT Lemmer (gemeente De Fryske Marren)	13%	Woonservice zone 6b (gemeente Heerenveen)	2%
5	Wijken en dorpen overige (gemeente Harlingen)	13%	Gebied 1 (gemeente Achtkarspelen)	2%
6	Gebied 4 (gemeente Tytsjerksteradiel)	12%	Gebied 2a (gemeente Smallingerland)	2%
7	Woonservice zone 4 (gemeente Heerenveen)	12%	Kollum (gemeente Noardeast-Fryslân)	2%
8	Dokkum (gemeente Noardeast-Fryslân)	11%	Ameland (Waddeneilanden)	3%
9	Dorpen overig (gemeente Waadhoeke)	11%	Dorpen A (Dantumadiel)	3%
10	Zuidwest (gemeente Leeuwarden)	10%	Woonservice zone 1 (gemeente Heerenveen)	3%

8

Lachgas in perspectief

- Geschatte kosten tabak
33 miljard euro in 2013.

- Geschatte kosten alcohol
2,3 - 4,2 miljard euro in 2013.

Bronnen:

- RIVM. (2009). Ranking the drugs.
- RIVM. (2018). Maatschappelijke kosten-baten analyse alcohol
- RIVM. (2016). Maatschappelijke kosten-baten analyse tabaksontmoediging

1. Crack
2. Heroïne
3. Tabak
4. Alcohol
5. Cocaine
6. Methamfetamine
7. Amfetamine
8. GHB
9. Benzodiazepinen (Sedativa en kalmeringsmiddelen)
10. Cannabis
11. Ketamine
12. MDMA (XTC)
13. Khat
14. LSD
15. Paddo's

Lachgas plek 9
Bron: CAM. (2019). Risicobeoordeling Lachgas

9

Landelijke wetgeving

Lachgas op lijst II van de Opiumwet (uitgesteld tot 2022)

- "Aanleiding is dat lachgas tot schade aan de volksgezondheid en samenleving leidt", aldus staatssecretaris Blokhuis.
- Verkoop aan consumenten vanaf 18 jaar of ouder en in hoevervepakking van maximaal 10 ampullen.
- Het doorverkopen van lachgas wordt in alle gevallen verboden.
- De zorg wordt door het wetsvoorstel niet geraakt, omdat het gebruik van lachgas als geneesmiddel door de Opiumwet wordt uitgezonderd van het verbod. Daarnaast wordt een algemene uitzondering gemaakt voor de technische industrie en de horeca.

Signaal: verkoop van tankjes lachgas

10

Voorbeelden

- Lachgasverbod d.m.v. APV in **gemeente Leeuwarden, Opsterland, Noardeast-Fryslân Smallerland, Súdwest-Fryslân en Harlingen**. Bebouwde kommen en/of evenementen zijn aangewezen als gebied waar recreatief lachgas verboden is.
- Samenwerking jongerenwerk en handhaving **gemeente Helmond**: gespreksvoering met lachgasgebruikers op straat.
- Afval na lachgasgebruik op straat **gemeente Rotterdam-IJsselmonde**. Plekken waar grote hoeveelheden lachgaspatronen worden gevonden, zijn plekken waar jongeren kunnen worden benaderd om in gesprek te gaan (o.a. over lachgas).
- **Gemeente Culemborg** heeft een inzamelingsactie gehouden en na afloop een prijsvraag uitgeschreven. Die media die hieraan werd gekoppeld werd aangegepen om met inwoners in gesprek te gaan over lachgas.

11

Interventies voor gemeenten

Setting	Regelgeving	Educatie	Toezicht en handhaving	Integrale aanpak
Thuis/ ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Ouderlijke regels over NIX18 	<ul style="list-style-type: none"> • JouwGGD • Telefonisch spreekuur VNN 	<ul style="list-style-type: none"> • Ouderlijk toezicht op regels NIX18 	<ul style="list-style-type: none"> • Friese Preventieaanpak/ Nuchtere Fries
Scholen	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid op alcohol- en middelenvrije schoolomgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Trainen docenten in vroegsignalering • Voorlichting aan ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning door boa's bijvoorbeeld bij schoolfeesten (indrinken). 	<ul style="list-style-type: none"> • Helder op School (VO, MBO, HBO/WO)
Evenemen- ten en Horeca	<ul style="list-style-type: none"> • Model APV voor bepalingen gericht op ondernemers, inwoners en overige regelgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie over DHW en alcohol- en drugsregels. 	<ul style="list-style-type: none"> • Handhavings-stappenplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidraad voor gemeenten 3.0: alcohol, drugs en tabak op evenementen. • Lachgas: van zorgen naar acties
Openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Model APV voor bepalingen gericht op ondernemers, inwoners en overige regelgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en ondersteunen bij het opstellen van de APV voor lachgas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beboeten door politie op basis van rijden onder invloed of veroorzaken onveilige situaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Lachgas: van zorgen naar acties
Over- koepelend				<ul style="list-style-type: none"> • Friese Preventieaanpak/ Nuchtere Fries

12

Adviezen en aandachtspunten

1. Richt u, naast lachgas, ook op middelengebruik in brede zin. Zet in op beschermende factoren, zoals in het IJslands Preventiemodel. *“Vandaag is het lachgas, morgen is het een andere drug.”*
2. Als gemeenten maatregelen willen ondernemen, doe het op Fries niveau. Het gebruik is gemeentegrensoverschrijdend. Inwoners kunnen de middelen uit buurgemeenten halen als zij dat willen.
3. Gemeenten hebben geen invloed op online verkoop van lachgas. Wel kan een lokaal verbod impulsief gebruik en de combinatie met andere middelen beperken, zoals op stap of op evenementen. Een lokaal verbod geeft gemeenten ook de mogelijkheid om te handhaven.

13

Vragen of opmerkingen?

14

Lachgas in perspectief

- Geschatte kosten alcohol 2,3 - 4,2 miljard euro in 2013
- Geschatte kosten tabak 33 miljard euro in 2013.

Acute toxiciteit	Chronische toxiciteit	Verslaving	Sociale schade individueel	Sociale schade bevolking
Heroïne	Tabak	Heroïne	Crack	Alcohol
Crack	Crack	Crack	Heroïne	Tabak
Methamfetamine	Alcohol	Tabak	Alcohol	Crack
Alcohol	Methamfetamine	Methamfetamine	Tabak	Heroïne
Cocaïne	Cocaïne	Cocaïne	Cocaïne	Cocaïne
GHB	Heroïne	Alcohol	Methamfetamine	Cannabis
Amfetamine	Amfetamine	Amfetamine	Amfetamine	Benzo's
Ketamine	Cannabis	Benzo's	GHB	Amfetamine
LSD	MDMA (XTC)	GHB	Cannabis	MDMA (XTC)
MDMA (XTC)	Khat	Cannabis	Benzo's	GHB
Benzo's	Ketamine	Ketamine	MDMA (XTC)	Methamfetamine
Paddo's	Benzo's	Khat	Ketamine	Ketamine
Cannabis	GHB	MDMA (XTC)	LSD	Paddo's
Tabak	LSD	Paddo's	Paddo's	LSD
Khat	Paddo's	LSD	Khat	Khat

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Instemmen met Visiedocument Zorg en Veiligheid
Voorstel ter behandeling in	De vergadering van De Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Gea Wielinga
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	1. Visiedocument Zorg en Veiligheid
Vergaderdatum	6 oktober 2021
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Zorg en Veiligheid
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. In te stemmen met het visiedocument Zorg en Veiligheid;
2. De intentie uit te spreken de naam Zorg en Veiligheid aan te passen en deze in het nieuwe meerjarenbeleidsplan door te voeren.

Lijst van begrippen betreffende Zorg en Veiligheid

- (Domein) Zorg en Veiligheid – Het takenpakket Zorg en Veiligheid voor gemeenten en partners;
- Zorg en Veiligheid GGD Fryslân – De samenstelling van taken en teams van GGD Fryslân voor Zorg en Veiligheid;
- Zorg en Veiligheidstaken – De taken zoals bepaald in de wetten WMO, Jeugdwet, Wpg, Wvvggz, WAMS.

Inleiding
Gemeenten hebben sinds de decentralisatie in 2015 een nieuwe taak in Zorg en Veiligheid

Met het decentraliseren van de gemeentelijke taken in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor verscheidene taken Zorg en Veiligheid. Deze taken vloeien voort uit wetgeving zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid (Wpg).

GGD Fryslân voert een aantal Zorg en Veiligheidstaken uit namens gemeenten

GGD Fryslân is de uitvoerder van publieke gezondheidstaken in Friesland en doet dit namens de Friese gemeenten. Naast wettelijke taken behelst dit op het gebied van Zorg en Veiligheid ook een aantal aanvullende taken. De invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) resulteerde, naast de WMO-, Jeugdwet- en WPG-taken ook in een uitbreiding van het takenpakket Zorg en Veiligheid voor gemeenten. GGD Fryslân vervult ook hierin een taak namens gemeenten.

GGD Fryslân onderscheidt zich in het domein Zorg en Veiligheid van andere partners

GGD Fryslân houdt zich binnen het thema Zorg en Veiligheid met name bezig met de inwoner die het risico loopt sociaal kwetsbaar te worden. Om sociale- maatschappelijke- en gezondheidsproblemen te voorkomen en/of te beperken is Integrale samenwerking en inzet op vroeg signaleren en vroegtijdige preventie van belang. Doordat GGD Fryslân vroegsignalerend en preventief werkzaam is kan problematiek in het kader van maatschappelijke zorg tijdig worden gesignaleerd en gede-escaleerd opdat maatschappelijk leed wordt voorkomen.

De taak, rol en verantwoordelijkheid van GGD Fryslân in het domein Zorg en Veiligheid is in een visiedocument toegelicht. Zowel partners als de interne organisatie krijgen door het visiedocument – naast duidelijkheid over de rol en verantwoordelijkheid van GGD Fryslân - inzicht in de mogelijkheid om samenwerking met GGD Fryslân aan te gaan op het gebied van Zorg en Veiligheid.

Beoogd effect

- Duidelijkheid scheppen over de rollen, taken en verantwoordelijkheden van GGD Fryslân binnen Zorg en Veiligheid zowel intern als extern;
- Gemeenten hebben beter zicht op waar GGD Fryslân voor benaderd, of bij betrokken kan worden om aan hun verantwoordelijkheid in Zorg en Veiligheid te voldoen;
- Beleidsterreinen van GGD Fryslân (FPA, JGZ) hebben beter zicht op de verbinding die kan worden gemaakt met Zorg en Veiligheid GGD Fryslân.

- Passende naamgeving reflecteert de rol van GGD Fryslân in Zorg en Veiligheid

Argumenten**1. In te stemmen met het visiedocument Zorg en Veiligheid****1.1 Het visiedocument Zorg en Veiligheid scheidt duidelijkheid over de taken, rollen en verantwoordelijkheden van GGD Fryslân**

GGD Fryslân acteert ter ondersteuning van gemeenten met de partners SDF en het Zorg en veiligheidshuis op het domein van Zorg en Veiligheid. Het domein zorg en veiligheid is in ontwikkeling. Duidelijke visie vanuit GGD Fryslân ondersteunt het afbakenen van de taken van GGD Fryslân in nieuwe ontwikkelingen. Consequent deze visie uitdragen zal resulteren in een versterking van het takenpakket Zorg en Veiligheid GGD Fryslân.

1.2 Het visiedocument biedt een start voor de samenwerking met externe en interne initiatieven

Het visiedocument richt zich naast de taken Zorg en Veiligheid ook op de samenwerkingsmogelijkheden met andere GGD beleidsterreinen en externe partners. Het consequent dragen van de visie Zorg en Veiligheid verduidelijkt de rol die GGD Fryslân moet hebben in nieuwe initiatieven.

2. De intentie uit te spreken de naam Zorg en Veiligheid te veranderen en door te voeren in het meerjarenbeleidsplan**2.1 De naam Zorg en Veiligheid weerspiegelt niet de rol die GGD Fryslân heeft in het domein van Zorg en Veiligheid.**

GGD Fryslân heeft in het domein Zorg en Veiligheid met name een taak in de maatschappelijke zorg. De naam Zorg en Veiligheid suggereert een gelijke rol in het veiligheidsdomein. Een nieuwe naam die een focus legt op de rol van GGD Fryslân in de maatschappelijke zorg zal meer duidelijkheid te scheppen over de rol van GGD Fryslân in het domein Zorg en Veiligheid.

2.2 Het doorvoeren van de nieuwe naam Zorg en Veiligheid in het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2022 draagt bij aan het scheppen van duidelijkheid

In het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 is Zorg en Veiligheid één van de vier thema's waar GGD Fryslân haar ambitie over uitspreekt. Het meerjarenbeleidsplan dat in 2022 opgesteld zal worden biedt de mogelijkheid de nieuwe naam voor Zorg en Veiligheid GGD Fryslân te presenteren.

Kanttekeningen/risico's

1. Het visiedocument wordt nog verder geconcretiseerd
Gemeenten hebben behoefte aan duidelijkheid over welke (ondersteunende) rol GGD Fryslân kan spelen in de uitvoering van hun taken in het domein Zorg en Veiligheid. Het visiedocument zal daarom verder geconcretiseerd worden. Het team Zorg en Veiligheid heeft in het eerste kwartaal van 2021 een eerste opzet voor een productenboek gedaan. In gezamenlijkheid met gemeenten, zodat ook hun taken hierin worden opgenomen, zal het productenboek verder worden uitgewerkt.

Financiële consequenties

-

De taken die genoemd zijn in het visiedocument worden gefinancierd uit de bijbehorende (project)middelen. Uit het vaststellen van het visiedocument volgen geen financiële consequenties.

Vervolgaanpak/uitvoering

- Presentatie BCg 6 oktober 2021
- Brainstormsessie naam Z&V – Datum volgt

Communicatie

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Vanuit vroeg-signaleren en preventie naar een gezonder en veiliger Fryslân

Visiedocument zorg en veiligheid GGD Fryslân

Manisha Biekram: Beleidsadviseur Zorg en Veiligheid
Hendrik Overeinder: Beleidsadviseur Zorg en Veiligheid
Marije Storm: Portefeuillehouder Zorg en Veiligheid

19 augustus 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	0
1. Zorg en veiligheid vanuit het perspectief van gemeenten.....	2
1.1 GGD Fryslân ondersteunt gemeenten vanuit het thema zorg en veiligheid	2
1.1.1 Sociaal Domein Fryslân (SDF) ondersteunt gemeenten in de inkoop van Jeugdhulp en beschermd wonen	3
1.1.2 Het Zorg- en Veiligheidshuis wordt ingeschakeld bij complexe, vastgelopen casuïstiek.....	4
2. GGD Fryslân richt zich op de maatschappelijke zorg van sociale kwetsbaarheid	4
2.1 Iedereen kan sociaal kwetsbaar worden.....	4
2.1.1 Preventie blijft, hoewel van belang voor de doelgroep, nog onderbelicht.....	5
2.1.2 Tijdig signaleren is secundaire preventie	5
2.1.3 GGD Fryslân richt zich op mogelijke risicofactoren bij inwoners van -9 tot 100+ jaar.....	5
3. GGD Fryslân voor lokale en bovenregionale vraagstukken op alle niveaus.....	5
3.1 GGD Fryslân voor zowel lokale als bovenregionale vraagstukken	5
3.2 GGD Fryslân als verbinder tussen de acute en niet acute keten	5
4. GGD Fryslân sluit aan op gemeentelijke meerjarenagenda's	6
4.1 GGD Fryslân wil mét gemeenten vanuit meerjarenagenda's beleid opstellen	6
4.2 GGD Fryslân coördineert een breed regionaal overleg	6
4.3 GGD Fryslân zet in op de doorontwikkeling van bestaande taken	6
4.4 Naast ondersteuning aan gemeenten in zorg en veiligheidstaken, biedt GGD Fryslân expertise op dit onderwerp.....	6

1. Zorg en veiligheid vanuit het perspectief van gemeenten

Onder zorg en veiligheid verstaan gemeenten de zorg en ondersteuning van inwoners vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdwet en participatiewet. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor deze taken.¹ De decentralisaties binnen het sociaal domein brachten de werkvelden van openbare orde & veiligheid en maatschappelijke ondersteuning & zorg dicht bij elkaar. De ervaring leert dat de zorgketen en de veiligheidsketen veel effectiever zijn als ze gebruik kunnen maken van elkaars interventiemogelijkheden. Een doel van de decentralisaties in 2015 was dan ook om de zorg en ondersteuning dicht bij de inwoner te organiseren en een effectiever veiligheidsbeleid te voeren. De gedecentraliseerde wetten bieden tevens aanknopingspunten naar de Wet publieke gezondheid (Wpg).²

1.1 GGD Fryslân ondersteunt gemeenten vanuit het thema zorg en veiligheid

De gemeentelijke gezondheidsdienst Fryslân (GGD Fryslân) is uitvoerder van de publieke gezondheidszorg in Friesland en voert deze taak uit namens de Friese gemeenten. Publieke gezondheid behelst een aantal wettelijke taken, maar daarnaast voert GGD Fryslân voor de gemeente(n) ook aanvullende taken uit. Binnen het thema Zorg en Veiligheid geeft GGD Fryslân uitvoering aan:

- Ondersteuning in de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE);
- Het meldpunt zorgwekkend gedrag;
- Het meldpunt vervuiling en verwaarlozing;
- Suïcidepreventie;
- De opdracht van gemeenten om het verkennend onderzoek en de hoorplicht in het kader van de Wet Verplichte GGZ (Wvvgz) uit te voeren.

GGD Fryslân houdt zich binnen het thema Zorg en Veiligheid met name bezig met de inwoner die het risico loopt sociaal kwetsbaar te worden. Dit zijn mensen met bijvoorbeeld psychische problematiek, schulden- en/of verslavingsproblematiek. Het risico op deze problematiek wordt vergroot als de inwoner een gering ziektebesef en/of een tekortschietende motivatie voor hulp heeft. Zodoende wordt zorg gemist of juist vermeden. De problematiek is vaak meervoudig waarbij zorg en afstemming nodig is om verder leed en/of escalatie te voorkomen.^{3,4}

Integrale samenwerking en inzet op vroeg signaleren en vroegtijdige preventie is van belang om sociale-maatschappelijke en gezondheidsproblemen te voorkomen en/of te beperken. GGD Fryslân werkt hieraan vanuit het Friese preventiemodel (preventmodel, 2017), zie Fig. 1, dat gebruikt wordt als 'taal' om te kunnen samenwerken vanuit de verschillende domeinen en op verschillende preventieniveaus. Bovendien is het Friese preventiemodel tot stand gekomen uit een samenwerking met de Friese gemeenten.⁵

---

¹ [Decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten | Gemeenten | Rijksoverheid.nl](#)

² [wetten.nl - Regeling - Wet publieke gezondheid - BWBR0024705 \(overheid.nl\)](#)

³ Bransen e.a., 2001; Wolf e.a., 2001.

⁴ [20150522_e_book_monitor_sociaal_kwetsbare_groepen.pdf \(sociaalweb.nl\)](#)

⁵ [20200520-uitwerking-plan-friese-preventieaanpak.pdf \(azureedge.net\)](#)

Het Friese Preventiemodel

Versie 2.0

Bron: Prevent-model, GezondNL.nl, aanpassingen door Werkgroep Preventie, Sociaal Domein en Friese Preventieaanpak.

Fig 1. Het Friese preventiemodel (2017).

GGD Fryslân opereert in het Friese preventiemodel vooral vanuit de universele preventie dat als doel heeft om actief de gezondheid, het welbevinden en de participatie van de bevolking te bevorderen en te beschermen. Maar ook vanuit de selectieve preventie, die wil voorkomen dat personen met één of meerdere risicofactoren voor een bepaalde aandoening of situatie daadwerkelijk ziek worden, minder welbevinden ervaren en/of minder sociaal-maatschappelijk participeren.

GGD Fryslân is niet de enige partij die zich inzet voor sociaal kwetsbare personen. Belangrijke partners zijn Sociaal Domein Fryslân en het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân, ook zij ondersteunen Friese gemeenten bij taken die tot het thema Zorg en Veiligheid kunnen worden gerekend.

1.1.1 Sociaal Domein Fryslân (SDF) ondersteunt gemeenten in de inkoop van Jeugdhulp en beschermd wonen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor verschillende wettelijke taken, maar hebben de mogelijkheid om bij complexe en/of regionale vraagstukken andere organisaties in te schakelen. Zo hebben de gemeenten met het Sociaal Domein Fryslân (SDF) een samenwerkingsorganisatie van de Friese gemeenten. SDF is werkzaam op het gebied van de Jeugd- en Participatiewet en de Wmo en kent een centrale rol in het netwerk van aanbieders en koopt ondersteuning effectief, efficiënt en toekomstbestendig in. SDF doet ook de beleidsvoorbereiding en verbindt het beleid van de gemeenten. Waar GGD Fryslân in het Friese preventiemodel vanuit universele en selectieve preventie opereert, doet SDF dit meer op geïndiceerde preventie.

1.1.2 Het Zorg- en Veiligheidshuis wordt ingeschakeld bij complexe, vastgelopen casuïstiek

Wanneer casuïstiek complex wordt en een hoog veiligheidsrisico kent, kunnen gemeenten opschalen naar het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân. Het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân is een netwerksamenwerkingsverband die partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur verbindt in de aanpak van complexe problematiek van inwoners van Friesland.⁶ De focus ligt daarbij op (tijdelijke) regievoering om tot een gezamenlijke aanpak te komen en verdere escalatie te voorkomen. Het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân opereert in het Friese preventiemodel vanuit zorg- en hulp gerelateerde preventie.

2. GGD Fryslân richt zich op de maatschappelijke zorg van sociale kwetsbaarheid

GGD Fryslân draagt bij aan de maatschappelijke voorwaarden voor een gezond en veilig leven voor alle inwoners van Fryslân gedurende hun gehele levensloop. De gezamenlijke missie van GGD Fryslân, Brandweer Fryslân, Crisisbeheersing Fryslân en de ondersteuning van bedrijfsvoering is daarom: “Iedereen verdient een veilig en gezond leven. Wij dragen daaraan bij!”.⁷

2.1 Iedereen kan sociaal kwetsbaar worden

Sociale kwetsbaarheid duidt op een te grote draaglast van de ervaren problemen voor de beschikbare draagkracht. Deze disbalans kan leiden tot maatschappelijke uitval of sociale uitsluiting.⁸ Iedere inwoner kan hulp nodig hebben, omdat:

- Hij of zij sociaal afglijdt;
- Hij of zij grip op zijn/haar leven verliest;
- Hij of zij niet op eigen kracht mee kan doen in de maatschappij.

Als mensen niet zélf om hulp vragen is het risico aanwezig dat zij zichzelf of anderen schade toebrengen. Verder bestaat ook het risico op het veroorzaken van overlast in de omgeving. Men kan zelfs een gevaar voor zichzelf of voor anderen vormen. Grofweg is deze groep onder te verdelen in vier categorieën van sociale kwetsbaarheid (fig. 2).⁹

1. De kwetsbare inwoner die geen overlast veroorzaakt maar wel persoonlijk leed kent;
2. De inwoner die hulp of zorg nodig heeft, overlast veroorzaakt, maar niet gevaarlijk is;
3. De inwoner die eerder in aanraking is geweest met strafrecht of specialistische (gedwongen) zorg;
4. De inwoner met een strafrechtelijke titel die (forensische) zorg nodig heeft.

Fig.2 Vier categorieën van sociaal-kwetsbaarheid.

Hoewel GGD Fryslân ook een taak heeft in de derde en vierde categorie, ondersteunt GGD Fryslân de gemeenten met name bij de eerste twee categorieën van sociale kwetsbaarheid. GGD Fryslân acteert specifiek op het gebied van zelfredzaamheid, participatie en welzijn. Dit betreft met name de maatschappelijke zorg, meer specifiek de Openbare geestelijke Gezondheidszorg (OGGz).

GGD Fryslân draagt zorg voor het maatschappelijk-, fysiek en psychisch welbevinden van inwoners. Het voorkomen van escalatie en maatschappelijke onrust hoort hier ook bij. GGD Fryslân ondersteunt gemeenten in hun verantwoordelijkheid voor de publieke gezondheid én veiligheid vanuit haar preventie-, en vangnetfunctie. GGD Fryslân richt zich namens gemeenten binnen het thema zorg en veiligheid met name op de (maatschappelijke) zorg en het voorkomen van onveiligheid. GGD Fryslân heeft hierbij een *preventieve* en breed *signalerende* functie en met name op de (kwetsbare) inwoner in *alle leeftijdsfasen*

⁶ [Voor en door professionals | Veiligheidshuis Fryslân \(veiligheidshuisfryslan.nl\)](#)

⁷ Meerjarenbeleidsplan GGD – Geldend van 2018 tot 2022

⁸ Yehoel-Gijsbers, 2004; Edgar, 2010

⁹ Verward gedrag in de wijk en nu? Blokland & Loonstra, 2017.

2.1.1 Preventie blijft, hoewel van belang voor de doelgroep, nog onderbelicht

Preventie is een belangrijk onderdeel in de Wmo en de Jeugdwet om zwaardere zorg van (jeugd)hulp te voorkomen. De decentralisaties hebben echter in het algemeen niet geleid tot afname van langdurige zorg met als gevolg oplopende kosten voor gemeenten binnen het sociaal domein. Het is daarom van belang dat GGD Fryslân en gemeenten gezamenlijk kijken naar hoe de kennis en expertise van GGD Fryslân op het gebied van preventie meer kan worden benut.

2.1.2 Tijdig signaleren is secundaire preventie

GGD Fryslân heeft een belangrijke taak bij het signaleren van kwetsbare of onveilige situaties op het gebied van gezondheid, participatie, zelfredzaamheid en welzijn. Tijdige interventie op deze primaire signalen is van groot belang. De signalen geleiden wij door naar de daarvoor toegewezen instanties. GGD Fryslân ondersteunt gemeenten bij deze taken vanuit de collectieve verantwoordelijkheid voor een goede gezond- en veiligheid.

2.1.3 GGD Fryslân richt zich op mogelijke risicofactoren bij inwoners van -9 tot 100+ jaar

GGD Fryslân zet in op preventie en vroeg-signalering in alle leeftijdscategorieën. Daarop acteren is van cruciaal belang. Door in te zetten op versterking van de samenwerking met onder andere gebiedsteams, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en forensische zorg en projecten binnen zowel de acute- als niet acute keten, kan GGD Fryslân signalen ontvangen, bundelen en deze een adequaat vervolg geven. Intern zoeken wij ook de samenwerking en verbinding om verschillende beleidsterreinen op elkaar aan te laten sluiten en adequaat te kunnen handelen op signalen. Het zicht van GGD Fryslân beperkt zich niet tot de periode –9 tot 100. Ver voor de zwangerschap en de geboorte kan GGD Fryslân immers signalen omtrent sociaal of maatschappelijk afglijden opvangen en hierop acteren. In het actieprogramma Nu Niet Zwanger wordt aandacht aan dit onderwerp besteed.¹⁰

3. GGD Fryslân voor lokale en bovenregionale vraagstukken op alle niveaus

3.1 GGD Fryslân voor zowel lokale als bovenregionale vraagstukken

GGD Fryslân opereert zowel lokaal als provinciaal. GGD Fryslân kent als geen ander de sociale kaart van – de gemeenten in - Fryslân en is niet alleen inzetbaar op casusniveau, maar signaleert ook trends, ontwikkelingen en kan ondersteunen bij bovenregionale vraagstukken van gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn de implementatie van de AVE, het meldpunt zorgwekkend gedrag en de Wvvgz. Zo beschikt GGD Fryslân over sociaal verpleegkundigen, beleidsadviseurs en projectleiders met kennis en expertise op het gebied van zorg en veiligheid welke beschikbaar zijn om gemeenten te ondersteunen op diverse niveaus.

3.2 GGD Fryslân als verbinder tussen de acute en niet acute keten

GGD Fryslân richt zich vooral op maatschappelijke zorg, vroegsignaleren en (terugval)preventie. Juist om te voorkomen dat betrokkenen in de acute keten terecht komen. Hierin wordt nauw samengewerkt met tal van (zorg)organisaties zoals de wijkteams, huisartsen, specialistische zorg zoals GGZ en verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuis, politie, gemeente, SDF en woningbouwcorporaties en diensten zoals de Rapid Responder GGZ (RR GGZ) en de crisisbeoordelingslocatie (CBL). GGD Fryslân is een schakel tussen preventie en zorg, tussen acuut en niet acuut en voor veel organisaties ook een centraal (consultatie)punt als het gaat om casus- en beleidsniveau. Als een schakel in de keten ontbreekt of niet goed functioneert, zoekt GGD Fryslân in samenwerking met andere netwerkpartijen naar duurzame oplossingen. Verder neemt GGD Fryslân deel aan het

---

¹⁰ [Home - GGD Nu Niet Zwanger](#)

overlegorgaan ROSANA (Regionale samenwerking acute en niet-acute zorg). Knelpunten in de verbinding tussen de acute en niet-acute keten worden tijdens dit overleg geagendeerd.

4. GGD Fryslân sluit aan op gemeentelijke meerjarenagenda's

4.1 GGD Fryslân wil mét gemeenten vanuit meerjarenagenda's beleid opstellen

GGD Fryslân beoogt op het gebied van maatschappelijke zorg met gemeenten te werken naar een gezamenlijke meerjarenagenda. Gezamenlijk zullen afspraken worden gemaakt over de aanpak van vraagstukken, de te verwachten ontwikkelingen, de doorontwikkeling van lopende projecten en de rol van GGD Fryslân hierin. GGD Fryslân stelt op basis daarvan een jaarplan op waarin de doelen en afspraken uit de meerjarenagenda's worden geconcretiseerd en uitgewerkt.

4.2 GGD Fryslân coördineert een breed regionaal overleg

Momenteel zijn er verschillende tafels waar (een onderwerp van) zorg en veiligheid op de agenda staat. Eén daarvan is het Wvggz-overleg. GGD Fryslân zit dit overleg voor en heeft als doelstelling dat dit overleg wordt verbreed opdat niet enkel de Wvggz en andere taken die GGD Fryslân uitvoert worden geagendeerd, maar er ook ruimte is om ontwikkelingen en gemeentelijke (OGGz-) vraagstukken te bespreken en aan de meerjarenagenda te toetsen.

4.3 GGD Fryslân zet in op de doorontwikkeling van bestaande taken

GGD Fryslân denkt mee over de doorontwikkeling van bestaande taken. Door de inzet van preventie en vroeg-signaleren in deze bestaande taken wordt beoogd grip te krijgen op de (zorgwekkende) zorgmijders waar gemeenten mee geconfronteerd worden. Zo stelt GGD Fryslân voor het meldpunt zorgwekkend gedrag te continueren. Niet enkel omdat de Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein (WAMS) gemeenten verplicht tot het instellen van een dergelijk meldpunt, maar juist om het meldpunt verder te ontwikkelen en de verbinding met andere beleidsterreinen van GGD Fryslân te leggen.

Er zijn inmiddels landelijke afspraken gemaakt om de niet-acute zorgmeldingen vanuit de politie veilig en snel door te zetten naar de regionale meldpunten. Bovendien is het SDF met GGD Fryslân in gesprek over een pilot met een outreachend (bemoeizorg) team dat vanuit het meldpunt kan worden ingezet als tijdelijke interventie voor zorgmijders. Hiermee komt meer zicht en regie op een groep inwoners die zelf geen hulpvraag stelt, maar vanuit professioneel oogpunt wel zorg nodig heeft. Daarmee zetten we wederom in op preventie en vroeg signaleren.

Al deze acties zijn erop gericht om gemeenten te ontlasten, door maatschappelijk leed en overlast in een gemeente te beperken. Dat geldt ook in het geval van de taken omtrent de Wvggz: het verkennend onderzoek, een voorbereidende taak voor het opleggen van een zorgmachtiging, kan een signalerende functie hebben. De medewerkers van GGD Fryslân die het verkennend onderzoek uitvoeren bemensen ook het meldpunt zorgwekkend gedrag. GGD Fryslân wil onderzoeken of gemeenten ontlast kunnen worden door het melden in het kader van de Wvggz ook in Friesland eenvoudiger en efficiënter kan worden georganiseerd, door binnen Friesland op één plek te kunnen melden in plaats van bij iedere Friese gemeente afzonderlijk. Aansluitend wordt gekeken of het meldpunt vervuiling en verwaarlozing hier ook aan kan worden toegevoegd. Er zit namelijk een overlap in problematiek en soms ook casuïstiek. Eén nummer voor situaties rondom zorgwekkende gedrag binnen Friesland verduidelijkt en vereenvoudigt het proces rondom het melden van zorgen. Tot slot wordt er recentelijk ook een vervolg gegeven aan suïcidepreventie na de afronding van de succesvolle Supranet Community proeftuinperiode.

4.4 Naast ondersteuning aan gemeenten in zorg en veiligheidstaken, biedt GGD Fryslân expertise op dit onderwerp

GGD Fryslân wil vanuit de gepresenteerde visie **met** en **voor** gemeenten werken aan de verbetering van zorg en veiligheid. De ondersteunende rol van GGD Fryslân aan gemeenten wordt door vergaarde kennis en expertise

alleen maar versterkt. Gemeenten kunnen dus *op* GGD Fryslân, maar ook *met* GGD Fryslân bouwen aan een veiligere en gezondere leefomgeving. Samen met onze partners SDF en het Zorg en Veiligheidshuis Fryslân blijven wij bij nieuwe ontwikkelingen zicht houden op elkaars visie, ambities en expertise en proberen wij elkaar daarin te versterken. De rol en taken van GGD Fryslân zijn duidelijk, en in lijn met de gepresenteerde visie. In het gezamenlijke overleg zorg en veiligheid monitoren wij de voortgang en koers van onze taken.

Vanuit onze visie en met zicht op een nieuw meerjarenbeleidsplan GGD Fryslân vanaf 2022 is een nieuwe naam voor zorg en veiligheid GGD Fryslân op zijn plaats. Deze nieuwe naamgeving zou meer focus moeten leggen op de kerntaak van GGD Fryslân in het domein zorg en veiligheid ter ondersteuning aan de Friese gemeenten: vroeg-signaleren en brede preventie opdat de leefomgeving veiliger én gezonder is.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Verlenging Programma JGZ 3.0
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Bert Wassink
Auteur	Anneke Zijlstra
Bijlagen	1. Tussenrapportage 2019-2021
Vergaderdatum	6 oktober
Agendapunt	08
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	PMT JGZ 3.0, financiën
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> De Bestuurscommissie Gezondheid stemt in met verlenging van het Programma JGZ 3.0 t/m 2024. De Bestuurscommissie Gezondheid stemt in met het aanwenden hiervoor van de middelen uit de bestemmingsreserve JGZ 3.0

Inleiding
<p>In de vergadering van 17 juni jl. heeft de Bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het voorstel om de looptijd van het programma JGZ 3.0 met een jaar te verlengen (t/m 2024), en om de onbenutte middelen uit de afgelopen jaren in te zetten voor de uitvoering van het programma JGZ 3.0 in 2022 t/m 2024. Ook heeft de Bestuurscommissie opdracht gegeven om dit voorstel uit te werken voor besluitvorming op de vergadering van 6 oktober 2021.</p> <p>Dit voorstel ligt nu voor.</p>
Context
<p>De Bestuurscommissie Gezondheid heeft in november 2018 ingestemd met de Innovatieagenda JGZ 3.0, en heeft voor de uitvoering hiervan voor drie jaren extra financiële middelen beschikbaar gesteld (2019 t/m 2021). Het programma kent een totale looptijd van 5 jaren, dus t/m 2023. De verwachting was dat de laatste twee jaren van het programma JGZ 3.0 (2022 en 2023) zouden worden gefinancierd door resultaten uit de eerste drie jaren.</p>
Voorstel:
<p>In de eerste jaren van de uitvoering van het programma JGZ 3.0 (2019 en 2020) zijn niet alle beschikbare middelen uit de bestemmingsreserve JGZ 3.0 benut. Dit heeft te maken met een aantal factoren. Het jaar 2019 was de opstartfase van het programma. Teams zijn opgeroepen om zich te melden om pilotprojecten uit te voeren. Het kostte tijd om deze pilotprojecten ook daadwerkelijk op te starten. In 2020 brak corona uit, waardoor het programma JGZ 3.0 in het voorjaar nagenoeg stil is komen te liggen en voor vertraging heeft gezorgd.</p> <p>In het najaar van 2020 is een doorstart gemaakt, met een nieuw programmateam, en met het Koersdocument als uitgangspunt.</p>

Bestemmingsreserve JGZ 3.0

De kosten van het programma worden voor een deel gedekt door inzet middelen vanuit de reguliere begroting van de GGD en voor het overige via de hiervoor gevormde bestemmingsreserve. Op basis van de aangepaste begroting voor het programma JGZ 3.0 is het verwachte verloop van de bestemmingsreserve JGZ 3.0 als volgt.

	2021	2022	2023	2024
Stand 1-1	€ 806.514	€ 678.043	€ 262.932	€ 26.201
Onttrekking	€ 128.471	€ 415.111	€ 236.730	€ 26.201
Stand 31-12	€ 678.043	€ 262.932	€ 26.201	€ -

Begroting Programma JGZ 3.0 2022-2024

De begroting voor de komende jaren ziet er dan als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024
Behoeftegericht werken	€ 12.527	€ 75.000	€ 75.000	€ -
Digitalisering	€ 24.655	€ 96.272	€ 30.000	€ 30.000
Netwerken	€ -	€ -	€ -	€ -
Taakherziening	€ 15.008	€ 68.887	€ 25.629	€ -
Werkomgeving	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma organisatie	€ 306.282	€ 404.953	€ 336.101	€ 106.201
Totaal kosten	€ 358.471	€ 645.111	€ 466.730	€ 136.201
Dekking binnen reguliere begroting:				
- Inzet van innovatiebudget	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
- Scholingsbudget GGD	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -
- Inspanning overige besparingen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 80.000
Totaal dekking binnen reguliere begroting	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000	€ 110.000
Onttrekking bestemmingsreserve JGZ 3.0	€ 128.471	€ 415.111	€ 236.730	€ 26.201
Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -

Ter informatie is de Tussenrapportage 2019-2021 toegevoegd.

Beoogd effect

Een toekomstbestendige JGZ, die met moderne middelen een hoge kwaliteit en bereikbaarheid realiseert en daarmee de doelstelling veilig en gezond opgroeien in Friesland duurzaam mogelijk maakt.

Besluit:

niet vastgesteld

Paraaf

☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	secretaris:
Kopie naar auteur	

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Akkoord verlenging taak DVO Wvggz met toevoeging meldpunt zorgwekkend gedrag
Voorstel ter behandeling in	De vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Gea Wielinga
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	1. Factsheet Wvggz 2. Factsheet Meldpunt zorgwekkend gedrag
Vergaderdatum	6 oktober 2021
Agendapunt	9
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Zorg en Veiligheid, Maatschappelijke crisisondersteuning, piket hooragenten, medewerkers Verkennend onderzoek
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. De DVO collectieve taken Wvggz 2019 met ingang van 01-01-2022 te verlengen tot 01-01-2025
2. De pilot Meldpunt zorgwekkend gedrag per 01-01-2022 als vast onderdeel mee te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz;
3. De middelen DVO collectieve taken Wvggz efficiënt in te richten, het meldpunt zorgwekkend gedrag hieruit te financieren en het positieve restsaldo beschikbaar te houden voor aanvullingen die passen bij de bedoeling van deze taken.

Inleiding
GGD Fryslân voert een aantal taken van de Wvggz uit namens gemeenten

De Wet verplichte ggz (Wvggz) is de opvolger van de wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) en kadert de rechten van personen die - mogelijk - verplichte zorg krijgen. GGD Fryslân voert per 1 januari 2020 een aantal taken van de Wet verplichte ggz (Wvggz) uit namens gemeenten. De Wvggz stelt dat in het geval van een zorgmachtiging (ZM) een verkennend onderzoek (VO) moet worden verricht als deze melding bij een gemeente is gedaan. Verder stelt de Wvggz dat een crisismaatregel (CM) slechts mag worden opgelegd door de burgemeester als de betrokkene in de gelegenheid is gebracht te worden gehoord. GGD Fryslân draagt zorg voor de uitvoering van deze, het verkennend onderzoek en het horen, taken.

Het meldpunt zorgwekkend gedrag signaleert en zoekt passend vervolg van zorgen over verward gedrag

Het meldpunt zorgwekkend gedrag is een direct resultaat uit de landelijke aanpak personen met verward gedrag. Burgers en professionals kunnen zorgen over naasten of bekenden bij het meldpunt uiten. Het meldpunt schakelt meldingen door naar ketenpartners, of geeft advies over vervolgstappen. Het meldpunt is in pilotvorm in juli 2019

van start gegaan en loopt per januari 2022 ten einde. In de lopende periode van het meldpunt is 468 keer een melding gedaan bij het meldpunt.

De taken Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag dienen per 01-01-2022 structureel geborgd te worden
Afspraken tussen gemeenten en de GGD over de uitvoering van de taken Wvggz zijn vastgesteld in de dienstverleningsovereenkomst collectieve taken Wvggz (DVO). Deze dienstverleningsovereenkomst voor de uitvoering van de taken van de Wvggz loopt per januari 2022 ten einde. GGD Fryslân zet de taken in de huidige vorm graag door: zowel GGD Fryslân als gemeenten zijn tevreden over de uitvoering van de taken Wvggz. Ook doen wij het verzoek het meldpunt zorgwekkend gedrag structureel te borgen en vanaf januari 2022 als onderdeel van de DVO collectieve taken uit te voeren uit de middelen voor de Wvggz. In deze oplegnotitie zetten wij uiteen waarom wij voorstellen om zowel de Wvggz als het meldpunt zorgwekkend gedrag te verlengen. Verder doen wij een voorstel de komende drie jaar te gebruiken ter verkenning en uitvoering van nieuwe beleidsontwikkelingen.

Beoogd effect

- De taken 'verkennend onderzoek' en 'het horen van betrokkenen' worden voor een periode van drie jaar wederom door de bekwame, ervaren medewerkers van GGD Fryslân uitgevoerd namens gemeenten;
- Het meldpunt zorgwekkend gedrag behoudt zijn signalerende en vroeg preventieve functie voor de periode van – ten minste - drie jaar;
- GGD Fryslân versterkt en verbreedt in de voorgestelde periode haar signalerende en vroegpreventieve positie door meer verbinding intern – over de verschillende beleidsterreinen en met verschillende projecten, maar ook extern – met partners – te leggen.

Argumenten

1. De DVO collectieve taken 2019 met ingang van 01-01-2022 te verlengen tot 01-01-2025

1.1 GGD Fryslân voert de taken verkennend onderzoek en horen naar tevredenheid van gemeenten en GGD Fryslân uit

GGD Fryslân heeft in 2020 ondanks de coronapandemie de werkzaamheden voor het verkennend onderzoek naar wens uit kunnen voeren. In 2021 heeft de werkwijze van GGD Fryslân en de nauwe samenwerking die is opgebouwd met gemeenten geresulteerd in de eerste opgelegde zorgmachtigingen in de gemeentelijke setting. De medewerkers verkennend onderzoek van GGD Fryslân houden hun kennis over de Wvggz actueel door trainingen te volgen en ervaringen uit te wisselen met andere regio's. GGD Fryslân heeft op het gebied van de Wvggz een vraagbaakfunctie kunnen vervullen voor gemeenten. Waar onduidelijkheid ontstaat over de wetgeving of uitvoering van de Wvggz, kan GGD Fryslân hierin ondersteunen en adviseren. Het horen van betrokkenen kent middels de werkwijze van GGD Fryslân een hoge succesrate (88%) die hoger, dan wel vergelijkbaar is met landelijke cijfers¹.

1.2 GGD Fryslân waarborgt de kwaliteit van- en eenduidige besluitvorming van het VO voor de hele provincie

Jaarlijks krijgt GGD Fryslân gemiddeld te maken met 80 aanvragen Zorgmachtiging waarvoor een verkennend onderzoek moet worden verricht. De medewerkers van GGD Fryslân hebben, naast de ervaring die zij al bezitten, in de afgelopen twee jaar de nodige kennis opgedaan die nodig is om het verkennend onderzoek uit te voeren. Doordat de uitvoering van het VO door 1 partij – GGD Fryslân – wordt verricht, wordt voorkomen dat er verschil ontstaat in de verwerking van meldingen Wvggz door de verschillende gemeenten. Verder wordt verzekerd dat de kwaliteit van het verkennend onderzoek voor alle gemeenten gelijk blijft. Dit resulteert in eenduidige communicatie met het Openbaar Ministerie, dat het besluit neemt over het gedane VO. Dit komt het besluitvormingsproces van de aanvragen ZM ten goede.

¹ Feiten en cijfers Wvggz 2020, ketencoördinatieteam Wvggz

1.3 Het onderhouden van 1 regionaal aanspreekpunt voor de Wvggz is kosten- en tijdbesparend

Een collectieve, regionale aanpak van de Wvggz geeft voordelen in de praktische uitvoering van de wet: Er hoeft geen aparte werkwijze voor elke gemeente worden ontwikkeld. Slechts de interne procedure moet voor elke gemeente afzonderlijk worden uitgewerkt. Ook geeft het voordelen in de financiële uitvoering. Volgens een kostprijsscan van PCOM5 in 2019 blijkt een gezamenlijke aanpak kostenbesparender dan een afzonderlijke uitwerking van de taken Wvggz in elke Friese gemeente.

1.4 GGD Fryslân onderzoekt tijdens de periode 01-01-2022 – 01-01-2025 de taken Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag in de gemeenschappelijke regeling op te nemen

Gedurende de verlengingsperiode van 3 jaar professionaliseert GGD Fryslân de uitvoering van de taken Wvggz en het meldpunt verder. Het wettelijke kader omtrent deze taken zal in deze periode ook worden aangescherpt:

1. de Wvggz wordt geëvalueerd en mogelijk aangepast;
2. Het instellen van een meldpunt (zorgwekkend gedrag) zal in de wet aanpak multi-problematiek sociaal domein (WAMS) worden opgenomen.

Het meer bekwaam worden van GGD Fryslân in de uitvoering van deze taken én deze wettelijke ontwikkelingen versterken de behoefte een regionale aanpak te borgen. GGD Fryslân onderzoekt daarom in gezamenlijkheid met gemeenten de uitvoering van deze taken in de gemeenschappelijke regeling op te nemen.

2. De pilot Meldpunt zorgwekkend gedrag per 01-01-2022 als vast onderdeel mee te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz;

2.1 Het meldpunt zorgwekkend gedrag heeft een belangrijke signalerende en vroegpreventieve functie

Het meldpunt zorgwekkend gedrag verwerkt jaarlijks gemiddeld 180 meldingen, waarvan het merendeel afkomstig is uit de omgeving van betrokkenen. De medewerkers van het meldpunt geleiden meldingen door, of adviseren over gerichte aanpak. Het merendeel (Q1 2021: 54%, Q2 2021: 37%) van de meldingen wordt doorgeleid naar het wijk- en gebiedsteam. Het regionale meldpunt vervult hiermee een signalerende functie voor lokale initiatieven. Op deze manier komen belangrijke signalen die kunnen bijdragen in de preventie van verdere escalatie van situaties dus op één punt binnen en kunnen deze lokaal worden uitgezet.

2.2 GGD Fryslân kan de doelgroep gedurende de hele levensperiode in beeld hebben, opdat tijdig en adequaat kan worden ingegrepen bij zorgwekkende signalen

GGD Fryslân kan binnen de verschillende interne beleidsterreinen zoals bijvoorbeeld de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) of de Friese preventie aanpak (FPA) zorgwekkende signalen over de mentale gezondheid van de Friese inwoner opvangen. Door vanuit het meldpunt intern verbinding te zoeken tussen deze beleidsterreinen op dit thema, onderhouden wij een brede, preventieve, vroeg signalerende rol. Ook voor lokale partners is deze brede visie van toegevoegde waarde op het voorkomen van verder leed.

2.3 Het meldpunt zorgwekkend gedrag versterkt het preventieve aspect van de Wvggz

De Wvggz kadert de rechten van betrokkenen die verplichte zorg krijgen. Gemeenten hebben in de Wvggz ook de taak gekregen bij te dragen aan maatschappelijk herstel. Hoewel de Wvggz met name gericht is op verplichte zorg, kunnen gemeenten binnen de kaders van Wvggz door preventieve initiatieven en vroeg-signaleren de mogelijkheden van inzet van vrijwillige zorg onderzoeken. Het zoveel mogelijk proberen af te wenden van verplichte zorg moet immers het uitgangspunt zijn. Het meldpunt zorgwekkend gedrag kan eraan bijdragen goed zicht te hebben op mogelijk escalerende cases. Dit kan toekomstig leed voor betrokkenen, maar zeker ook de omgeving voorkomen.

2.4 GGD Fryslân wordt de komende tijd betrokken bij nieuwe beleidsontwikkelingen van partners waarvoor het meldpunt essentieel is

De wet aanpak multi-problematiek sociaal domein (WAMS) moet de (domeinoverstijgende) gegevensuitwisseling voor inwoners met multi-problematiek gaan vergemakkelijken. Een uitgangspunt in deze wetgeving is dat gemeenten een meldpunt inrichten en dat bestaande meldfuncties zoveel mogelijk verbonden gaan worden. De WAMS treedt naar waarschijnlijkheid eind 2022 in werking. Het meldpunt zorgwekkend gedrag kan de taak die gemeenten hebben om een meldpunt in te richten vervullen.

Verder werkt de Brede aanpak dakloosheid (BAD) de formatie van een outreachend/bemoeizorg team uit. Betrokkenen die momenteel nog tussen wal en schip vallen kunnen via een outreachend/bemoeizorg team zonder hulpvraag geholpen worden. Het meldpunt zorgwekkend gedrag moet een signalerende en domeinoverstijgende rol krijgen binnen het bemoeizorg team.

3. De middelen DVO collectieve taken Wvggz efficiënt in te richten en het meldpunt zorgwekkend gedrag hieruit te financieren

3.1 De begroting Wvggz laat ruimte toe om de middelen voor het meldpunt zorgwekkend gedrag te dragen

Een versterking van de verbinding tussen de Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag vraagt ook om een eenduidige afspraak over de bekostiging van het meldpunt zorgwekkend gedrag. Door het meldpunt structureel op te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz, kan zorg worden gedragen voor het vervolg en in stand houden van het meldpunt. Gemeenten hebben een toezegging van €483.000,- voor de uitvoering van de Wvggz gedaan. De daadwerkelijke kosten voor de uitwerking Wvggz zijn €317.332,-. In deze begroting kunnen de kosten voor het meldpunt daarom ook worden gedekt. Dit komt de toezegging die de GGD in de BCg d.d. 14 november 2019 heeft gedaan om de middelen Wvggz zo efficiënt mogelijk in te delen ten goede.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Enkele gemeenten zijn in staat zelf zorg te dragen voor de uitvoering van het verkennend onderzoek

Met name gemeenten waar zich vaker aanvragen zorgmachtiging voordoen bezitten de kennis om zelf het verkennend onderzoek uit te voeren. Het beleggen van deze taak bij GGD Fryslân waarborgt echter een eenduidige regionale blik op de uitvoering van het verkennend onderzoek en is volgens een onderzoek van P5COM in 2019 kostenbesparender gebleken. GGD Fryslân heeft in de afgelopen twee uitvoeringsjaren de kennis opgedaan die nodig blijkt voor het uitvoeren van het VO. GGD Fryslân blijft altijd in contact met de betreffende gemeenten en delegeert taken waar nodig.

1.2 Enkele gemeenten kunnen de keuze maken de uitvoering van de Wvggz zelf op zich te nemen

In het verlengde van punt 1.1 kunnen de Friese gemeenten de beslissing nemen niet collectief de taken Wvggz uit te laten voeren. Indien gemeenten niet collectief kiezen voor de uitvoering van de taken Wvggz door GGD Fryslân, wordt de verdeling van de kosten Wvggz aangepast. Met name voor gemeenten met lagere aantallen zorgmachtigingen of crisismaatregelen lijkt dit een aantrekkelijke optie. Echter: gemeenten hebben een wettelijke verplichting tot het uitvoeren van de taken Wvggz. Dit betekent dat ook aan lage aantallen gedegen uitvoering moet worden gegeven. Het beleggen van de uitvoering van deze taken bij GGD Fryslân, een bekwame en ervaren partner, zal voor gemeenten resulteren in besparing van kosten en tijd.

1.3 De onderdelen Wvggz zijn nog onderhevig aan veranderingen

De Wvggz wordt momenteel geëvalueerd. De eerste resultaten van deze evaluatie worden onder voorbehoud in oktober 2021 verwacht. Uit deze evaluatie kan blijken dat de uitvoering van de wetgeving anders moet worden georganiseerd. Dit kan de komende uitvoeringsjaren gevolgen hebben voor de uitvoering van de taken Wvggz. Hier kunnen in de DVO echter afspraken over worden gemaakt: bij veranderingen die invloed hebben op de uitvoering van de wet treden beide partijen in overleg.

2.1 Het aantal binnenkomende meldingen meldpunt zorgwekkend gedrag zijn niet dermate hoog

Het succes van het meldpunt is afhankelijk van het wijdverspreid delen van het bestaan van het meldpunt. Er wordt momenteel nog niet in grote getalen gemeld bij het meldpunt. De meldingen die wel binnenkomen zijn echter niet alleen in het kader van vroeg signaleren maar ook over burgers met complexe problematiek die tussen wal en schip vallen. Deze meldingen geven voldoende input om met elkaar het gesprek aan te gaan over het realiseren van een sluitende aanpak. Verder komt het Friese beeld overeen met dat van meldpunten in het land, ook die zijn gaandeweg gegroeid. Vanuit VWS wordt ook de landelijke campagne opgestart om het meldpunt meer bekendheid te geven.

Financiële consequenties

Omschrijving kosten Wvvgz			
<i>Begroot door gemeenten</i>	<i>Formatie</i>	<i>Kosten</i>	483.000
Sociaal verpleegkundigen	2	147.324	
Beleid en coördinatie	0,77	87.286	
Piketvergoeding		20.000	
Opleidingen ihkv Verkennend onderzoek/WZD		10.000	
Overige kosten		10.000	
Algemene overhead		42.722	
<i>Totaal</i>		<i>317.332</i>	
Saldo			165.668
Omschrijving kosten meldpunt			
Sociaal verpleegkundigen	0,89	65.559	
Beleid	0,5	47.030	
Communicatie	0,11	8.995	
Algemene overhead		24.416	
<i>Totaal</i>		<i>146.000</i>	
Saldo			+ 19.668

De Friese gemeenten hebben gezamenlijk voor de Wvvgz jaarlijks €483.000,- begroot. De werkelijke kosten uitvoering Wvvgz zijn €335.000,-. In deze kosten is in 2020 en 2021 rekening gehouden met de kosten voor Khonraad, het registratiesysteem voor de Wvvgz. De kosten Khonraad Wvvgz worden echter door de gemeenten ondervangen in de facturering voor de verwerking van hun huisverboden. De begrootte kosten voor Khonraad (€18.000,-) zijn daarom in bovenstaande begroting achterwege gelaten, resulterend in een positief saldo van €19.668,-.

Vervolgaanpak/uitvoering

- **BCg 6 oktober 2021**
- Collegebesluiten gemeenten oktober/november 2021

Communicatie

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Wat doet de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg?

Wat is de Wet verplichte GGZ (Wvggz)?

De Wvggz is per 1 januari 2020 ingegaan en vervangt de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). De Wvggz regelt de rechten van mensen die mogelijk verplichte zorg opgelegd krijgen vanwege een psychische aandoening. In de Wvggz spreken we over een zorgmachtiging, of een crisismaatregel. De zorgmachtiging wordt opgelegd in situaties die al voorbereid zijn, de crisismaatregel wordt opgelegd in acute situaties.

Wat is de rol van GGD Fryslân in de Wvggz?

Zorgmachtiging - verkennend onderzoek
Crisismaatregel - horen van betrokkenen

De zorgmachtiging

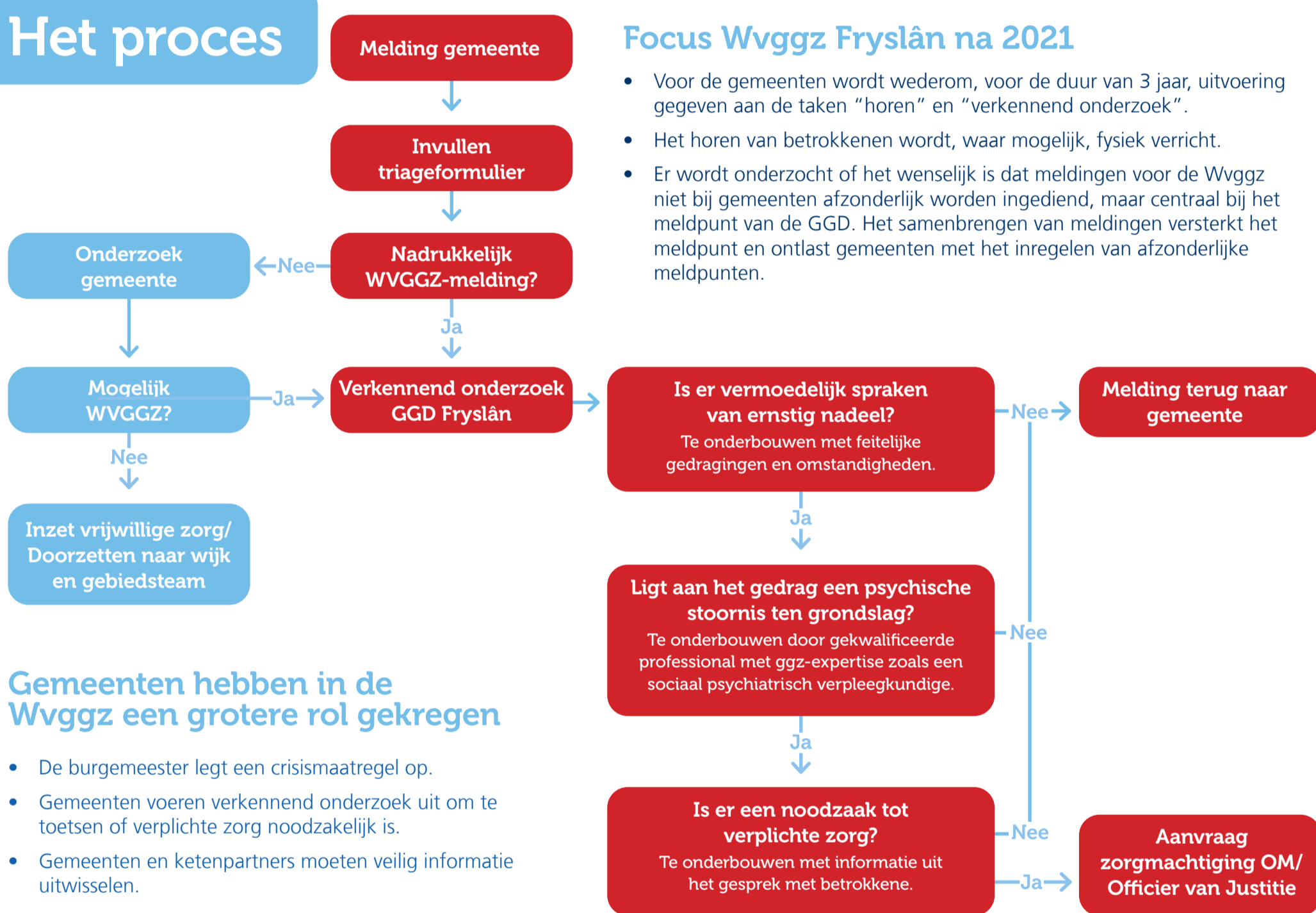
Nadat een melding bij de gemeente binnenkomt wordt een eerste triage gedaan. De gemeente doet een telefonische uitvraag en vult het triageformulier in. De gemeente onderzoekt daarna de noodzaak van het aanvragen van de zorgmachtiging. Als iemand nadrukkelijk een melding in het kader Wvggz doet, wordt het Verkennend onderzoek gestart. Mogelijke redenen om de Wvggz niet in te zetten is omdat een betrokkene vrijwillige zorg accepteert, of omdat de melding niet voldoet aan de eisen van verplichte zorg.

De crisismaatregel

GGD Fryslân hoort betrokkenen in het kader van de crisismaatregel.
GGD Fryslân hoort betrokkenen telefonisch en is hier 24/7 beschikbaar voor.

Het proces

Focus Wvggz Fryslân na 2021

- Voor de gemeenten wordt wederom, voor de duur van 3 jaar, uitvoering gegeven aan de taken "horen" en "verkennend onderzoek".
- Het horen van betrokkenen wordt, waar mogelijk, fysiek verricht.
- Er wordt onderzocht of het wenselijk is dat meldingen voor de Wvggz niet bij gemeenten afzonderlijk worden ingediend, maar centraal bij het meldpunt van de GGD. Het samenbrengen van meldingen versterkt het meldpunt en ontlast gemeenten met het inregelen van afzonderlijke meldpunten.

Gemeenten hebben in de Wvggz een grotere rol gekregen

- De burgemeester legt een crisismaatregel op.
- Gemeenten voeren verkennend onderzoek uit om te toetsen of verplichte zorg noodzakelijk is.
- Gemeenten en ketenpartners moeten veilig informatie uitwisselen.

Resultaten Wvggz

Jaar	Zorgmachtigingen aanvraag	Doorgezet	Zorgmachtiging afgegeven
2020	27	19	0
2021 (t/m juni)	17	13	6

Jaar	Afgegeven crisismaatregel	Poging horen	Aantal keer gehoord	Succesrate
2020	272	138	111	80%
2021 (t/m juni)	125	-	66	-
Doelstelling	-	-	-	> 80%

Het voordeel van één centrale plek:

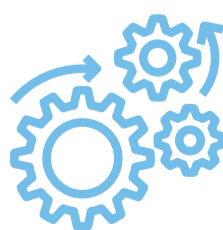
Kennis & Expertise gebundeld

Gemeenten dragen nieuwe verantwoordelijkheden Wvggz over

Niet elke gemeente hoeft het wiel opnieuw uit te vinden.

Eenduidige werkwijze i.p.v. elke gemeente een eigen proces

Tijds winst = kostenbesparing

GGD Fryslân werkt ook aan preventie om gedwongen zorg te voorkomen

Dit doet het meldpunt Zorgwekkend gedrag

Gegevens pilot van Q3 2019 tot Q2 2021

**MELDPUNT
ZORGWEKKEND
GEDRAG**

BEL: 0800-1205

Wat is het meldpunt?

Via het meldpunt kunnen mensen die zich zorgen maken over een naaste in contact komen met zorgverleners in de buurt.

Om wie gaat het?

Het gaat om mensen:

- die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen;
- die meestal niet op eigen kracht mee kunnen doen in de maatschappij;
- die zelf niet om hulp vragen;
- die vaak gedrag vertonen dat anderen niet direct begrijpen;
- waarbij het risico bestaat dat zij anderen of zichzelf schade berokkenen;
- waarbij vaak sprake is van complexe problematiek.

Aanleiding om meldpunt op te richten

Er was geen landelijk meldpunt voor zorgwekkend gedrag.

Hiervoor werd de politie gebeld, die hier vervolgens geen prioriteit aan kon geven omdat er geen sprake is van een strafbaar feit. Daardoor vielen deze burgers tussen wal en schip. Met een meldpunt is er één duidelijk punt waar burgers en professionals hun zorgen kunnen delen en waar het opgepakt wordt.

Doelstelling meldpunt

Niet-acute, maar toch zorgwekkende situaties sneller in kaart brengen door een laagdrempelig bereikbaar, en voor de burger herkenbaar, meldpunt. Daarbij is het doel om de melder te voorzien van handelingsperspectief of de melding door te zetten naar een passende organisatie voor zorg op maat. Het achterliggende doel is om de aanpak van maatschappelijk leed en overlast te realiseren en de politie te ontlasten.

Kwetsbare inwoner

Zorgen op het gebied van (psychische) gezondheid, welzijn, zelfredzaamheid of participatie.

Omgeving (burger)

Professional

Vinden

Bel 0800 1205
Meldpunt zorgwekkend gedrag

Wie is dit: triage (doorvragen) en informatie-verrijking door meldpunt. Is er al voldoende informatie beschikbaar?

Ja

Nee

GGD Fryslân gaat op pad om de situatie thuis te verhelderen.

Doorzetten naar juiste zorginstantie.

Advies geven aan omgeving of professionals.

Verbinden

Monitoren

Checken of de zorgen bij de melder zijn afgenomen.

Afkomstig van

Omgeving, familie, netwerk	308
Professional, politie, woningbouw etc.	143
Persoon zelf	17

Betreft een inwoner van de gemeente

Achtkarspelen	13	Terschelling	2
Ameland	0	Tytsjerksteradiel	9
Dantumadiel	1	Vlieland	1
De Fryske Marren	30	Waadhoeke	14
Harlingen	6	Weststellingwerf	9
Heerenveen	21	Onbekend/ Anders	30
Leeuwarden	157	Resultaten Meldpunt niet acute hulpvraag	
NoardEast	25	Aantal meldingen 2019:	188
Ooststellingwerf	17	Aantal meldingen 2020:	192
Opsterland	21	Aantal meldingen 2021 (Q1+Q2)	88
Schiemonnikoog	0	Totaal aantal meldingen	468
Smallingerland	40		
Sudwest Fryslân	72		

Doorverwezen naar

Wijk/ gebiedsteam	165
Zorg- en veiligheidshuis Fryslân	24
GGZ/ FACT (Flexible Assertive Community Treatment)	50
GGZ Crisisdienst	10
ACT (Acceptance and Commitment Therapy)	7
VNN (Verslavingszorg Noord Nederland)	6
Politie/ wijkagent/ 0900-8844	25
Meldkamer Noord Nederland	7
Huisarts	10
Veilig Thuis	5
Openbare Orde Veiligheid Gemeente	4
Niet doorverwezen	90
Anders (woningbouw, GGD)	60
Niet bekend	5

Ontwikkelingen meldpunt Zorgwekkend gedrag

Landelijk meldpunt zorgwekkend gedrag

Er is sinds 2020 een landelijk meldnummer. Dit is een digitaal doorschakelnummer waarbij de beller na het noemen van de postcode wordt doorgeschakeld naar ons regionale nummer.

Politiemeldingen

Vanaf het najaar in 2021 is er een gestandaardiseerde werkwijze. Daarmee kan de politie niet-acute zorgmeldingen veilig en snel doorzetten naar de regionale meldpunten zodat op de juiste plek zorg verleend wordt.

Convenant

Inmiddels wordt er op regionaal niveau gewerkt aan een convenant rondom privacy en gegevensdeling tussen meldpunt en ketenpartners. Dit zorgt ervoor dat we ook zonder toestemming van de kwetsbare persoon kunnen handelen.

Meer publiciteit in 2021 / 2022

Vanwege andere (corona)campagnes was er weinig ruimte voor een landelijke campagne vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport (VWS). VWS trekt de komende jaren 50 miljoen euro uit voor hulp en zorg voor mensen met verward of onbegrepen gedrag met daarbij ook extra communicatie over het meldpunt. Daarnaast is er een toolkit beschikbaar gesteld. Deze is vrij te gebruiken. Onder andere gemeenten zijn gevraagd banners te plaatsen op de website.

Outreachend team

Er zijn veel zorgmijders. Hoe helpen we die groep? Daarvoor praten SDF (Sociaal Domein Fryslân) en GGD Fryslân over een pilot met een outreachend (bemoeizorg) team dat zorgmijders leidt naar reguliere hulpverlening. De kosten hiervoor worden gefinancierd vanuit de subsidie voor de brede aanpak dakloosheid.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Tweede bestuursrapportage 2021
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Jelle Zoetendal
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	1. Tweede bestuursrapportage 2021
Vergaderdatum	6 oktober 2021
Agendapunt	10
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage is een product van alle organisatiedelen samen.
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. Kennisnemen van de tweede bestuursrapportage 2021
2. Het Dagelijks bestuur voor te stellen om de bestuursrapportage onderdeel Gezondheid ter vaststelling voor te leggen aan het Algemeen bestuur.

Inleiding

Via de tweede bestuursrapportage wordt het Algemeen bestuur geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de lopende begroting. Het Dagelijks bestuur legt verantwoording af aan het Algemeen bestuur over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel inhoudelijk als financieel. Daarbij geven we antwoorden op de vragen:

- Worden de taken uitgevoerd zoals gepland?
- Is er een bijstelling nodig van de afgesproken resultaten?
- Geven we daarvoor meer of minder geld uit dan vooraf gepland?

De relevante programma's worden aan de respectievelijke bestuurscommissies voorgelegd voor een inhoudelijke toets. Op basis van de adviezen van de bestuurscommissies legt het Dagelijks bestuur de gehele bestuursrapportage uiteindelijk ter vaststelling voor aan het Algemeen bestuur.

Beoogd effect

Het bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen.

Argumenten

1.1 De bestuursrapportage biedt een tussentijds moment voor het bestuur om bij te sturen.

In de bestuursrapportage melden we de twee keer per jaar de stand van zaken rond de in de begroting

opgenomen doelen, afwijkingen en/of ontwikkelingen. Met deze informatie kan het bestuur desgewenst bijsturen.

Kanttekeningen/risico's

1.1. De coronacrisis bemoeilijkt het afgeven van een prognose

Door de coronacrisis en ingestelde maatregelen blijft Veiligheidsregio Fryslân opereren in een dynamisch speelveld. De afgegeven prognose kan hierdoor onzekerheden bevatten.

Financiële consequenties

Het geprognosticeerde resultaat voor het programma Gezondheid is nihil.

Het totale resultaat inclusief coroneffect voor 2021 wordt geschat op een saldo van € 2,0 mln. De grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen minder uitgaven bij de brandweer voor materieelbeheer, vakbekwaam en vrijwilligersvergoedingen.

In het saldo van € 2,0 miljoen is rekening gehouden met het doorschuiven van een deel van de in 2020 gereserveerde middelen voor uitgestelde taken. Op deze wijze blijven de bestemde middelen beschikbaar zodat de nog te realiseren inhaalslag op deze onderdelen in de toekomst gefinancierd wordt.

Vervolgaanpak/uitvoering

Het bestuurlijk proces ziet er als volgt uit:

Agendacommissie Veiligheid – 24 september, programma's Brandweer en Crisisbeheersing

Agendacommissie Gezondheid – 24 september, programma Gezondheid

Auditcommissie – 4 oktober, gehele bestuursrapportage (advies aan Algemeen bestuur)

Bestuurscommissie Veiligheid – 6 oktober, programma's Brandweer en Crisisbeheersing

Bestuurscommissie Gezondheid – 6 oktober, programma Gezondheid

Dagelijks Bestuur – 14 oktober, programma Organisatie en gehele bestuursrapportage

Algemeen bestuur – 15 december, gehele bestuursrapportage

Communicatie

Voorlopig alleen schriftelijk.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Bestuursrapportage

Januari - augustus 2021

1. Inleiding

Programma overstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere programma's. In deze rapportage vindt u een overzicht van de stand van zaken.

Corona

De coronacrisis doet een beroep op ons aanpassings- en uithoudingsvermogen. Ruim anderhalf jaar anticiperen we op de golven van de pandemie, voeren we extra taken uit binnen de crisisorganisatie en proberen we zo goed mogelijk onze reguliere taken uit te voeren. Naast de (zorg)inhoudelijke taken die de GGD en crisisorganisatie uitvoeren, heeft de crisis ook invloed op ondersteunende en adviserende taken. De afdelingen Facilitair, Informatiemanagement & ICT, Financiën en Personeel & Organisatie leveren veel extra denk- en uitvoeringswerk.

De rol van de brandweer in de bestrijding van de coronacrisis is beperkt, maar de effecten van de crisis zelf zijn wel goed merkbaar. Vooral op het gebied van oefenen en opleiden hebben ploegen anderhalf jaar lang weinig kunnen doen. Daarnaast hebben wijzigende maatregelen invloed op de wijze waarop we ons werk organiseren en samenwerken met partners.

De omstandigheden zorgen voor de noodzaak van een continue afweging van prioriteiten en het maken van keuzes. Dit leidt ertoe dat projecten en taken vertragen. We verwachten op een aantal onderdelen dan ook een lagere besteding, terwijl wij op andere onderdelen juist extra uitgaven moeten plegen. Bij de programmaonderdelen wordt hier specifiek op in gegaan.

Voor het programma gezondheid worden de extra kosten en gemiste opbrengsten vergoed door het ministerie van VWS. Voor dit programma verwachten wij daarom een nihil saldo. Verder zien wij bij de brandweer dat wij door de beperkte oefenmogelijkheden de budgetten voor het vakbekwaam worden en blijven van onze vrijwilligers veel minder benutten. Daar komt bij dat vrijwilligers ook minder uren maken en minder vergoeding krijgen. Bij materieelbeheer constateren wij een schaarste op de markt, waardoor levertijden vele malen langer zijn dan gebruikelijk. Hierdoor is vertraging in de planning ontstaan, en zullen niet alle projecten dit jaar gerealiseerd worden. Deze uitdagingen zorgen ervoor dat de inhaalslagen zoals we in de plannen verwoorden, nog niet zijn gerealiseerd en dat onze uitvoeringsplanning van deze inhaalslagen dient te worden herzien.

Ook bij de ondersteunende taken van onze organisatie is er sprake van vertraging. Kernregistratieprojecten, het IM-plan en GEO lopen door, terwijl de verwachte bestedingen voor de Wnra (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) door de landelijke ontwikkelingen doorschuiven.

Omdat het niet uitvoeren van diverse taken de kwaliteit van de dienstverlening in de toekomst onder druk zet, moeten we een groot deel van de uitgestelde taken later inhalen. Wij hebben immers vakbekwame brandweerlieden nodig en het materieel moet op orde zijn. Wij zullen in de jaarstukken een voorstel doen voor een geactualiseerde uitvoeringsplanning voor vertraagde taken. Overigens is een deel van de benodigde middelen hiervoor reeds ter beschikking gesteld bij de vaststelling van de eerste begrotingswijziging. Deze beschikbaar gestelde middelen blijven gereserveerd in de bestemmingsreserve "In te halen werkzaamheden" tot het moment dat de taken zijn uitgevoerd óf het bestuur besluit tot een wijziging van de bestemming van deze middelen.

CAO

Onze huidige CAO heeft een looptijd tot en met 31 december 2020. Hoewel de onderhandelingen tussen de diverse belangenbehartigers geruime tijd duren, is er nog geen duidelijkheid over de mogelijke effecten van de CAO die met terugwerkende kracht per 1 januari jl. moet ingaan. Wij hebben op basis van de verschillende inzetbrieven van de belangenbehartigers een inschatting gemaakt van het mogelijke CAO-effect en dit verwerkt in onze prognose. Hierbij gaan wij uit van een effect van ca. 2%. Daarmee verwachten we de looneffecten en mogelijke incidentele vergoedingen op te kunnen vangen.

Omgevingswet

De nieuwe ingangsdatum van de Omgevingswet is bepaald op 1 juli 2022, een half jaar later dan gepland. Dit geeft ons extra ruimte om de voorbereidingen te treffen die nodig zijn om bestuurders te adviseren. We werken samen met de Friese gemeenten via De Friese Aanpak.

Welke impact de Omgevingswet gaat hebben op de dienstverlening van Veiligheidsregio Fryslân is nog onzeker. Uit informatie van onze gemeenten blijkt een grote kans op meer vragen aan GGD Fryslân. Dit vraagt om een uitbreiding van de huidige formatie. Wij leggen de bestuurscommissie Gezondheid in november een aantal opties voor hoe hiermee om te gaan. Indien van toepassing verwerken we dit besluit in de kaderbrief van 2023.

Voor Brandweer Fryslân en Crisisbeheersing geldt een grotere onzekerheidsmarge. Naar sommige diensten is meer vraag, naar andere minder. Insteek is om hier niet vooraf op te anticiperen, maar om de komende twee jaar met hetzelfde beschikbare budget te werken. Die tijd wordt benut om te registreren welke aanpassingen in de vraag er zijn, en wat de impact op de financiële bijdrage van de gemeenten is.

We maken nu voor bepaalde maatwerkpakketten meer kosten dan we in rekening brengen. Gelet op het uitgangspunt om de komende jaren met hetzelfde budget te blijven werken, stellen we voor om het tekort wat hierdoor ontstaat (€ 300.000 in totaal voor de jaren 2022, 2023, 2024) incidenteel te dekken. De bestuurscommissie Veiligheid heeft hier in juni akkoord op gegeven, waarmee alle kaders zijn gecreëerd om de komende twee jaar te benutten voor een zorgvuldige evaluatie.

Financiële afwijkingen

In deze tweede bestuursrapportage rapporteren wij over de begroting 2021 na eerste wijziging. Deze wijziging stelde het algemeen bestuur op 8 juli gelijktijdig met de jaarrekening 2020 en de begroting 2022 vast. De prognose van het operationele resultaat voor 2021 komt na acht maanden uit op € 2.057.000.

Programma	8-maands
Gezondheid	0
Organisatie	95.000
Crisisbeheersing	-125.000
Brandweer	2.087.000
Totaal	2.057.000

De achtergrond lichten we per programmaonderdeel toe.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de huidige realisatie verwachten we nagenoeg een nihil resultaat. Hierbij houden we rekening met de huidige regeling voor compensatie van coronakosten (inclusief meer/minder kosten op reguliere taken),

De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg brengt extra kosten mee, zoals de huur van extra locaties. De extra ruimte hebben we onder andere nodig om te kunnen voldoen aan de eisen van de anderhalve metersamenleving. Dit heeft als resultaat dat er een negatief saldo is bij jeugdgezondheidszorg. Deze extra kosten vallen buiten de compensatieregeling; ze gelden voor alle bedrijven en GGD wil hierin geen uitzonderingspositie innemen.

In de vastgestelde jaarrekening 2020 zijn middelen gereserveerd voor het opvangen van de verwachte negatieve effecten van gewijzigde financiering van de JGZ binnen de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers. Als gevolg van de coronacrisis is op dit moment nog steeds niet duidelijk wat de impact van de gewijzigde financiering is. Het in 2020 gereserveerde bedrag zal hierdoor mogelijk worden doorgeschoven naar 2022.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De coronapandemie zorgt voor een achterstand in de werkzaamheden voor JGZ. Het bestuur heeft besloten om middelen door te schuiven. Daarmee kunnen we het werk voortzetten en inhalen. Opgedane kennis en kunde leggen we vast binnen het project JGZ 3.0. Inmiddels is er sprake van 300 meer geboortes dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft met name effect op de planning van de werkzaamheden van de screeners van pasgeboren baby's. We onderzoeken momenteel of de extra geboortes effect hebben op onze overige diensten.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

Met ingang van 2021 heeft het Ministerie van VWS de vaccinatie tegen meningokokken W toegevoegd aan het Rijksvaccinatieprogramma. In de meicirculaire van het Gemeentefonds zijn de middelen bekend gemaakt voor de uitvoering van de meningokokken W vaccinatie. Voor Fryslân gaat het in totaal om een bedrag van € 142.582. Voor het Rijksvaccinatieprogramma heeft de bestuurscommissie Gezondheid besloten om de middelen die worden overgeheveld naar het gemeentefonds beschikbaar te stellen aan GGD Fryslân. In oktober worden de vaccinatiecijfers gedeeld met het bestuur.

VVE monitor

De VVE monitor die we dit jaar toepassen met gemeenten en Kinderopvang is nu enige tijd in gebruik. Komend najaar staat de evaluatie gepland van deze monitor op de planning. De inzichten en eventuele verbetermogelijkheden die deze evaluatie oplevert zullen we delen met het bestuur.

Corona organisatieonderdeel

Ons coronaorganisatieonderdeel is nog steeds actief en gezien de huidige situatie m.b.t. het coronavirus is er ook nog geen sprake van afschalen. In het corona organisatieonderdeel streven we ernaar de werkzaamheden zoveel mogelijk te laten uitvoeren door specifiek daarvoor ingehuurd krachten. Dit doen we zodat onze reguliere taken ook zoveel mogelijk doorgang kunnen vinden, al dan niet in een aangepaste vorm.

Om toch snel te kunnen opschalen wanneer de situatie dit vraagt, gaan we meer van onze eigen mensen opleiden om tijdelijk (maximaal 2 weken) te kunnen inspringen.

Reizigersvaccinatie

De afgelopen maanden hebben een instabiel beeld laten zien en voor 2022 is het nog onzeker of het volume van de cliëntenstroom met betrekking tot reizigersvaccinaties, en daarmee de inkomsten, zich herstellen. Pas tegen het eind van dit jaar verwachten we daar meer duidelijkheid over te hebben. Er zal worden gewerkt aan een alternatief scenario om extra in te zetten op beroepsvaccinaties. Dit kan mogelijk een meer stabiele stroom van inkomen opleveren in bijvoorbeeld corona gerelateerde tijden. Het vraagt echter wel andere competenties van de medewerkers. Het benaderen en overtuigend adviseren van bedrijven is iets anders dan individueel advies geven over vaccinaties bij reizen en het product dat je daarvoor aanbiedt. Er is binnen het team voorbereiding nodig om daarop te anticiperen.

AVG

We hebben in de afgelopen 4 maanden de nodige stappen gemaakt om aan de AVG te voldoen, maar we zijn er nog niet. In onze organisatie maken we veel gebruik van gegevens, waardoor dit veel inspanning vraagt. We verwachten 2022 nog nodig te hebben om alles goed te borgen. Dit heeft de komende tijd daarom nog prioriteit en onze aandacht.

Inspecties kinderopvang

Door de coronamaatregelen en ziekte bij het personeel verwachten wij dit jaar niet alle inspecties van de kinderopvang te kunnen uitvoeren. We proberen achterstanden zoveel mogelijk in te halen en daarmee de 100% norm zo dicht mogelijk te benaderen.

Antibiotica resistentie (ABR) en Bijzondere Resistente Micro Organismen (BRMO)

In de drukte van de coronapandemie is ABR geen centraal aandachtspunt geweest van de GGD. De grote aandacht voor hygiëne en infectiepreventie heeft wel ook bijgedragen aan een vermindering van de overdracht van resistente micro-organismen.

Een centraal punt in de ABR-bestrijding in Noord-Nederland is het BRMO-informatiepunt van de deskundigen infectiepreventie van de drie noordelijke GGD'en. De coördinatie hiervan ligt bij GGD Fryslân. Hier kunnen burgers en zorgverleners terecht met al hun vragen over ABR. Tijdens de coronapandemie waren er nauwelijks vragen op dit terrein, ook niet bij andere instellingen en vraagbaken.

ABR-bestrijding binnen het ABR-zorgnetwerk Noord-Nederland is wel voortgezet, hoewel op het hoogtepunt van de pandemie op een lager niveau. In het zorgnetwerk werken de drie noordelijke GGD'en en in het coördinatieteam samen. Een arts IZB vertegenwoordigt hierin GGD Fryslân.

Stand van zaken overige resultaten

Resultaat van de inspectie van onze vaccinatielocaties

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bezocht onze locaties op vrijdag 28 mei 2021 in Dokkum en op Ameland. Het bezoek vond plaats vanwege het toezichtonderzoek naar de uitvoering van het vaccineren. De beoordeling was positief. De inspectie gaf een aantal aandachtspunten, welke vervolgens zijn opgepakt. De conclusie van het inspectierapport was als volgt:

Uw organisatie heeft hard gewerkt aan de organisatie van het vaccinatieproces. Daar heeft de IGJ waardering voor. Bij de resultaten kunt u teruglezen welke aspecten als voldoende zijn beoordeeld, maar ook waar aandacht voor nodig is.

De inspectie wil de GGD een aantal extra complimenten uitdelen. De wijze waarop u in samenwerking met lokale (zorg)partijen de vaccinaties op de Friese Waddeneilanden heeft opgezet is een positief voorbeeld. Net als de wijze waarop u ambulancevoertuigen met extra ingebouwde medicijnkoelkasten inzet om het vervoer van vaccins tussen de locaties en de Waddeneilanden volgens de richtlijnen uit te kunnen voeren. Als laatste wil de inspectie uw kwaliteitsmedewerkers complimenteren met de structurele wijze waarop zij de kwaliteit van het vaccinatieproces monitoren en op een hoog/hoger plan proberen te krijgen.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Voor 2021 verwacht Crisisbeheersing een overschrijding van € 125.000,-. Reden: extra kosten vanwege de Coronacrisis. Voor het veiligheidsdeel van de VRF is besloten om geen declaratie in te dienen bij het ministerie van VWS.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De afdeling Crisisbeheersing heeft vijf collega's op tijdelijke basis aangenomen om de coronawerkzaamheden uit te voeren. Daarbij is het ook voor een deel vervanging van drie langdurig zieke collega's. Dit laatste is de verklaring voor een in verhouding hoog verzuimpercentage van 12%, waarbij VRF-breed dit ruim 4% is.

Stand van zaken overige resultaten

In ons Jaarplan 2021 hebben wij aangegeven dat we balans willen aanbrengen tussen de coronawerkzaamheden en de reguliere werkzaamheden. Tot en met maart hebben we ons hoofdzakelijk gefocust op de ondersteuning van de crisisorganisatie; vanaf april is er meer ruimte gekomen voor de reguliere werkzaamheden.

Coronawerkzaamheden

Na het inwerkingtreden van de Twm (1 december 2020) zijn de bevoegdheden van de voorzitter VRF teruggedaan naar de burgemeesters. De coronapandemie is echter nog niet over en afstemming op bestuurlijk en ambtelijk niveau is gewenst om verbinding te houden tussen gemeenten, het rijk en de partners. Dit heeft geleid dat vanaf januari 2021 is besloten om een nieuwe coördinatiestructuur in te richten met o.a. een Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO) en een Operationeel afstemmingsoverleg (OAO).

Naast het delen en informeren over actuele situatie omtrent het coronavirus in Fryslân, is in het BAO afstemming geweest over:

- een regionaal handelingskader met een gezamenlijke lijn van alle Friese gemeenten voor toezicht op en handhaving van de maatregelen om het coronavirus te bestrijden;
- de maatschappelijke impact van de coronacrisis op de inwoners van Fryslân. Het Fries Sociaal Planbureau en VRF gaven antwoord op de vraag op welke wijze gemeenten de gegevens uit de onderzoeksrapporten van het FSP kunnen gebruiken voor hun herstelbeleid. Ook gingen zij in op de vraag hoe we de maatschappelijke impact kunnen blijven monitoren;
- de evaluatie van de jaarwisseling 2020-2021. In deze evaluatie is de aanbeveling opgenomen om te komen tot harmonisatie van de Friese 'Algemene Plaatselijke Verordeningen ten aanzien van het tijdsslot waarbinnen het afschieten van carbid is toegestaan. In het BAO is afgesproken harmonisering van de APV's op dit punt na te streven, met name op het gebied van de eindtijden en de grootte van de bussen (overige: couleur locale);
- de evenementenkalender en het mogelijk maken van een 'vliegende start' als evenementen weer mogelijk zijn. De afdeling Crisisbeheersing heeft afstemming georganiseerd tussen gemeenten, GGD, Politie en Brandweer. In gezamenlijkheid is er een handelingskader opgesteld.

Reguliere werkzaamheden

De ontwikkelingen in de coronacrisis geven ruimte om reguliere werkzaamheden op te pakken. Onderstaand een aantal bestuurlijke relevante werkzaamheden:

- Nieuw Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden
Het Algemeen Bestuur heeft op 8 juli 2021 het nieuwe Rampbestrijdingsplan vastgesteld; dit plan, dat op 1 augustus 2021 in werking is getreden, vervangt het oude rampbestrijdingsplan dat dateerde van 1 december 2016.

Crisisorganisatie (24-7 paraat)

- Inzetten van de Crisisorganisatie

GRIP-inzetten (branden in Dronrijp, Drachten, Leeuwarden en Noardburgum, gaslekkage in Sneek, persoon met verward gedrag en vuurwapen in Oosterwolde en crash F-16 op vliegbasis Leeuwarden)

Geen GRIP (langdurige vorstperiode, vogelgriep, containers overboord geslagen op de Noordzee, stroomuitval Ameland, brand in machinekamer Koegelwieck

- Overdracht Meldkamer Noord-Nederland en RCC aan Politie

In het eerste kwartaal van 2021 is de Meldkamer Noord-Nederland formeel overgedragen aan de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) van de Politie. Daarnaast heeft VRF haar 2/3 aandeel in het eigendomsrecht van het RCC verkocht aan de Politie; sindsdien huurt VRF deze ruimte van de Politie.

- Omgang crisisorganisatie met spontane burgerinitiatieven

Uit het evaluatierapport van de containercalamiteit (IFV, juni 2019) kwam naar voren dat Veiligheidsregio's nog geen beleid voeren op de omgang met spontane burgerhulp tijdens rampen en crises én dat dit veiligheidsrisico's met zich mee kan brengen. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 16 juni 2021 het "Visiedocument spontane burgerinitiatieven" vastgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan een operationele Handreiking die in november wordt vastgesteld door het Bestuurlijk Waddenzeeoverleg van de CRW. De Handreiking beschrijft een stappenmodel voor de crisisfunctionarissen om op een passende wijze met burgerinitiatieven om te gaan.

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Financiële effecten regulier

Nu de meeste mensen in Fryslân gevaccineerd zijn, en de impact van de coronacrisis kleiner wordt, is het tijd voor Brandweer Fryslân om de balans op te maken. Hieruit valt op te maken dat de coronacrisis financieel van grote invloed is geweest op de organisatie. Er is beperkt kunnen opleiden en oefenen. Dit leidt tot een positief financieel saldo, zowel op de organisatorische kosten, als ook op de uit te keren vrijwilligersvergoedingen.

Verder is er een positief resultaat ontstaan op het gebied van materieelbeheer. Belangrijkste oorzaak is de schaarste op de markt, waardoor levertijden vele malen langer zijn dan gebruikelijk. Hierdoor is vertraging in de planning ontstaan, en zullen niet alle projecten dit jaar gerealiseerd worden. De verwachting is dat deze ontwikkelingen leiden tot een incidenteel positief resultaat van circa € 2.000.000.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Vakbekwaamheid

De coronacrisis haalde een streep door het oefenprogramma (vakbekwaam blijven) van onze posten. Met digitale oefenvormen is geprobeerd kennis en kunde op peil te houden. Voor ons 'praktische' vak is fysiek oefenen gewoonweg noodzakelijk. We zijn dan ook blij dat vanaf de zomer het fysiek oefenen weer kon worden opgestart. Omdat de reguliere oefencyclus normaliter 1,5 jaar duurt, is het niet mogelijk om dit jaar nog een volledige inhaalslag in te plannen. Voor de periode tot en met december beoefenen posten die onderwerpen waar de hun oefenbehoefte ligt. Daarbij wordt vanuit de organisatie prioriteit gegeven aan een aantal specifieke en voor ons vak belangrijke onderwerpen, waaronder de realistische oefeningen brandbestrijding en de praktijkoefeningen omtrent levensreddend handelen. Door zowel ploegen als organisatie wordt extra inspanning geleverd om dit alles op een goede manier te organiseren. Vanaf januari 2022 zal het reguliere oefenprogramma (en de daaraan gekoppelde oefennorm) weer worden opgestart.

De periodiek preventief medische onderzoeken (PPMO) hebben ook de afgelopen periode doorgang kunnen vinden. Daarmee is het gelukt om de fysieke geschiktheid van onze mensen te blijven toetsen.

De tweede manschapopleiding van dit jaar is gepland (vakbekwaam worden) en gaat in september van start. Het is nog onzeker of het lukt de derde en vierde klas te laten starten. Enerzijds met de reden dat het niet zeker is of de BON voldoende capaciteit heeft om de opleiding aan te bieden. Anderzijds hebben we minder kandidaten doordat de werving en selectie van nieuwe vrijwilligers ook de afgelopen periode is achtergebleven. Zeker is dat het niet lukt alle zes geplande klassen te starten dit jaar. Wat bij opleidingen opvalt is dat er meer herexamens zijn geweest, dan normaal het geval is. De invloed van de avondklok op de lengte van de opleidingsavonden (die als gevolg daarvan korter waren) lijkt hieraan debet zijn geweest.

Brandweeropleidingen Noord (BON)

De BON verkeert inmiddels in rustiger vaarwater. De voorspelbaarheid is toegenomen en de BON heeft voldoende reserves om een negatief resultaat op te vangen. De verwachting is dat het financieel resultaat om en nabij de 0 zal eindigen. Daarmee lijkt dit weinig tot geen impact op ons en de andere twee noordelijke veiligheidsregio's te hebben. Bovendien heeft de BON de KAB (Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen) her-audit van het Instituut Fysieke Veiligheid in augustus gehaald.

Taakdifferentiatie

De huidige rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met Europese wet- en regelgeving. Om fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepskrachten te maken heeft de Denktank Taakdifferentiatie een denkrichting met meerdere bouwstenen uitgewerkt. In juni heeft het

Veiligheidsberaad de denktank decharge verleend en een nieuwe stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' ingericht.

Deze stuurgroep heeft als opdracht om een implementatieplan van de eerste bouwsteen uit te werken. Bij deze bouwsteen gaat het over het differentiëren tussen vrijwilligers en beroepskrachten op basis van verplichte beschikbaarheid. Hierin zijn consignering en kazernering niet meer aan de orde. De stuurgroep legt dit implementatieplan eind 2021 voor aan het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid.

Daarnaast gaat de stuurgroep onderzoeken welke andere thema's relevant zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. De verwachting is dat de uitwerking van deze opdracht niet voor de zomer van 2022 gereed is. Dit brengt met zich mee dat de status quo op het gebied van taakdifferentiatie voorlopig gehandhaafd blijft.

Lange en onbetrouwbare levertijden

Nog steeds geldt dat we te maken hebben met lange en onbetrouwbare levertijden van onderdelen en voertuigen doordat leveranciers door het coronavirus onder druk staan. Een aantal geplande investeringen schuiven hierdoor door naar volgend jaar.

Prijsstijging materieel

De prijzen van onderhoud en aanschaf van materieel laten een duidelijke stijging zien. Naast stilliggende producties door corona dreef ook containertransport en een verschraling van de markt de prijzen omhoog. Zo zijn bij de aanschaf van voertuigen nog maar twee grote en drie kleinere spelers op de markt. Dit leidt tot prijsstijgingen van soms wel 30%.

Alle veiligheidsregio's hebben hiermee te maken. Vandaar dat er op landelijk niveau wordt onderzocht welke prijsstijgingen er de komende tijd verwacht worden en hoe hiermee om te gaan. Deze rapportage wordt in het najaar opgeleverd, waarna ook de impact op de begroting van Veiligheidsregio Fryslân zichtbaar gaat worden.

Stand van zaken overige resultaten

Herschikking organisatie-inrichting

Zeven jaar na de regionalisering hebben we de bestaande organisatiestructuur tegen het licht gehouden. Wat werkt goed, en waar zijn verbeteringen mogelijk? Dit heeft in de eerste helft van dit jaar geleid tot een andere organisatie-inrichting van Brandweer Fryslân. Grootste verandering: werken in twee geografische gebieden in plaats van vier en drie functionele gebieden in plaats van vier.

Hierdoor ontstaat een structuur die gebouwd is op de twee pijlers van Brandweer Fryslân (Risicobeheersing en Repressie), die leidt tot een betere samenwerking en zo een hoger niveau van dienstverlening.

Bijkomend voordeel: het aantal leidinggevende, adviserende en secretariële functies kan naar beneden worden bijgesteld. Hiermee wordt geld vrijgespeeld om het tekort van 4,5 ton voor onder andere het OMS (openbaar meldsysteem), de Wabo (Wet bepaling omgevingsrecht), licentiekosten en huisvesting op te vangen.

Bouwagenda

In afwachting van besluiten over taakdifferentiatie zijn grootschalige nieuwbouw- en verbouwplannen eerst uitgesteld. Nu duidelijkheid over taakdifferentiatie langer op zich laat wachten, is kunnen we niet anders doen dan de bouwagenda weer op te starten. Dit vanwege de verminderde staat van een aantal brandweerposten. Het dagelijks bestuur wordt na de zomer geïnformeerd over de nieuwe planning, en de praktische en financiële gevolgen hiervan.

Bluswatervoorziening

De Bestuurscommissie Veiligheid heeft in juni 2018 opdracht gegeven om een kader te ontwikkelen voor het bepalen, realiseren en borgen van adequate bluswatervoorziening binnen het verzorgingsgebied van Brandweer Fryslân. Een werkgroep van vertegenwoordigers van gemeenten, natuurbeheerders, LTO, Vitens, Wetterskip Fryslân en Brandweer Fryslân, boog zich over dit vraagstuk en leverde het rapport Fjoer en Wetter op. Het rapport beschrijft in drie sporen hoe we de bluswatervoorziening kunnen optimaliseren en risico's terug kunnen dringen. In de bestuurscommissie van juni is de "Handreiking generieke maatregelen" vastgesteld. Nu dit er ligt, kunnen we starten met het plan voor de implementatie en borging.

Natuurbrandbeheersing – gebiedsgerichte aanpak

De uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing heeft ook in 2021 door de coronacrisis verder vertraging opgelopen. Dit geldt tevens voor de uitvoering van de Risico Index Natuurbrand (RIN). Dit onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak wordt gebruikt om bij de ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden de risico's in kaart te brengen.

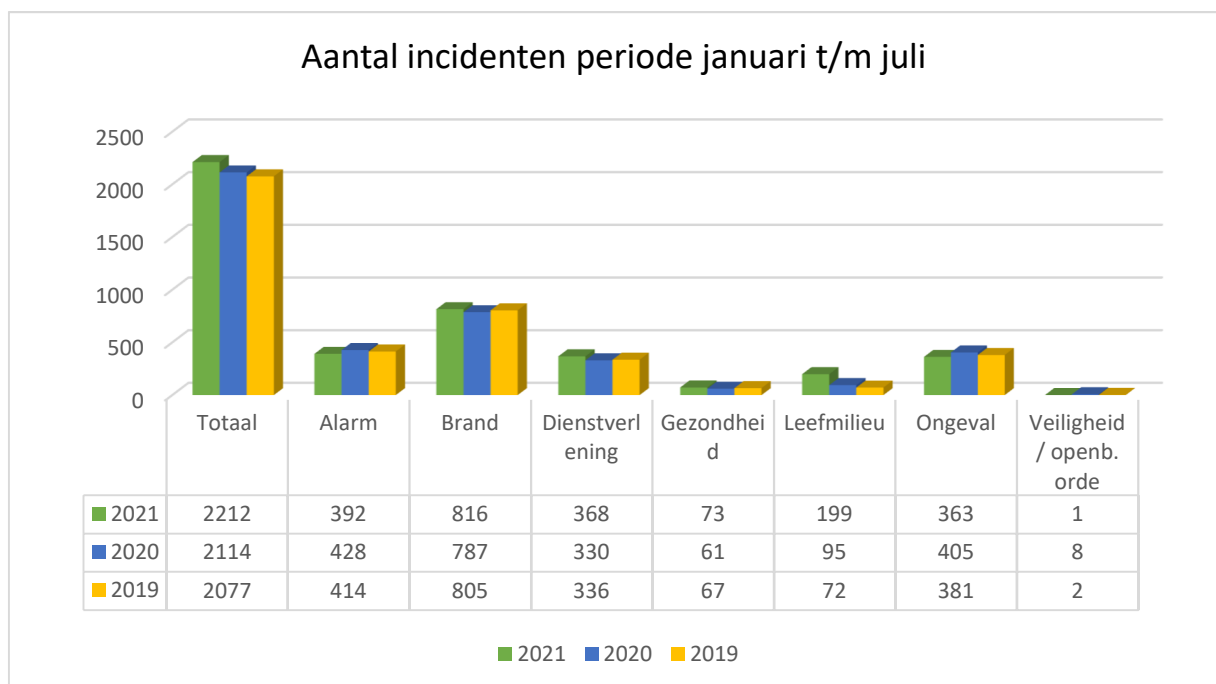
Hiermee is het gehele proces van de praktische uitvoer van schouwen binnen de GBA-NB stil komen te vallen. Alleen de werkzaamheden in de doorloofase voor reeds afgeronde gebieden met een maatregelenmatrix hebben wel plaatsgevonden, omdat dit digitaal kon. Vanaf september 2021 wordt de planning ter hand genomen waarbij Vlieland GBA-NB als eerst zal worden opgepakt.

Evaluatie Dekkingsplan 2.0

Het huidige Dekkingsplan 2.0 is geëvalueerd. Deze evaluatie heeft uitgewezen of het dekkingplan verlengd kan worden, of dat er nog aanpassingen nodig zijn. We presenteren de resultaten in het najaar in de Bestuurscommissie Veiligheid.

Repressieve cijfers

In de periode van januari tot en met juli is in totaal 2212 een Friese brandweereenheid gealarmeerd. Dit is een lichte stijging ten opzichte van voorgaande jaren in dezelfde periode. De meest opvallende stijging is te zien in de classificatie leefmilieu, waarbij het aantal alarmeringen meer dan het dubbele is ten opzichte van 2020 en 2019. Primaire oorzaak hiervan is de vele wateroverlast afgelopen zomer op verschillende plekken in de regio.

Bron: kerncijfers incidenten IFV

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Voor het programma organisatie verwachten wij een positief saldo van € 95.000. Dit saldo wordt verklaard door lagere kosten op de formatie vanwege lagere inschaling en latere invulling van vacatures, en juist extra kosten om het thuiswerken mogelijk te maken. Door de thuiswerkplekken is er sprake van extra kosten van dataverkeer en licenties. Daarnaast hebben wij kantoo materiaal zoals bureaus gehuurd om het thuiswerken voor onze medewerkers te faciliteren.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Algemeen

2021 is het eerste volledige jaar waar middelen beschikbaar zijn in het kader van Toekomstbestendige Bedrijfsvoering. Deze middelen zetten we in om de kwaliteit van de ondersteunende diensten en vooral het informatiemanagement op orde te brengen.

Naast de structurele middelen van € 1,3 miljoen zijn er incidentele middelen beschikbaar. Ook is er een bedrag overgeheveld van vorig jaar. Al met al hebben we dit jaar bijna € 2,3 miljoen te besteden. Een aanzienlijk bedrag. Hiermee kunnen we grote en noodzakelijke stappen zetten om de bedrijfsvoering te verbeteren.

Vanwege dit grote belang doen we er alles aan om de middelen snel en effectief in te zetten. Ondanks de inzet die de ondersteuning van (corona)crisisorganisatie van ons vraagt, verwachten we dat we een groot deel van de beschikbare middelen kunnen omzetten in kennis, nieuwe systemen of extra formatie. Met als doel: de basis op orde krijgen.

Begroting 3.0

2022 is het laatste jaar van de beleidsplannen die opgesteld zijn. Dat houdt in dat er voor 2023 een nieuw beleidsplan opgesteld moet worden. We werken nu met drie beleidsplannen: Veiligheid, Gezondheid en Organisatie. Het is de vraag of deze opzet nog steeds voldoet aan de wensen van het bestuur.

Daarom zijn we dit jaar het traject 'Begroting 3.0' gestart. We onderzoeken hoe wij het bestuur in de toekomst het beste kunnen informeren en welke inrichting van de begroting daarbij past. De auditcommissie speelt hierin een belangrijke rol. De uitkomsten vormen de basis voor de opzet van de beleidsplannen en passen we daarna toe in de toekomstige kaderbrieven, begrotingen en jaarverslagen.

Hybride werken

De coronacrisis heeft groot effect op onze manier van werken. Het thuiswerken en de anderhalve metersamenleving heeft ons soms beperkt, maar tegelijkertijd geïnspireerd om anders naar onze manier van werken en het gebruik van onze werklocaties te kijken. Het gedeeltelijk thuis- en op kantoor werken zal blijven, ook na de crisis. Dit hybride werken kan van invloed zijn op onze huisvesting. Dit wordt momenteel onderzocht. Wij zullen het bestuur hierover informeren zodra we meer duidelijkheid hebben.

Stand van zaken overige resultaten

Digitale dienstverlening

In de begroting is vermeld dat opleveren van de eerste resultaten mogelijk is wanneer het Informatiemanagementplan (IM-plan) concreet is. Dit proces heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. De eerste beleidsvoorstellen stonden als gevolg hiervan niet in de kaderbrief 2022, maar in de begroting 2022. Inmiddels is concept informatiebeleid opgesteld dat binnen afzienbare termijn kan worden vastgesteld. Ook de doelen voor het Informatiemanagementplan zijn in beeld gebracht. We

maken nu de eerste projectkaarten en gaan het projectportfoliomanagement inrichten om projecten te prioriteren. De oorspronkelijke planning beoogde een complete inventarisatie van projecten en verbetervoorstellen in de kaderbrief 2023. We verwachten nu dat de kaderbrief eerste voorstellen kan bevatten en dat de verdere invulling meegenomen wordt bij de begroting van 2023.

Duurzaamheid

Door de coronacrisis hebben we minder aandacht gehad voor de duurzame ambities van de veiligheidsregio. Toen er weer wat ruimte ontstond, is het thema opgepakt. In december heeft het dagelijks bestuur de ambities vastgesteld die Veiligheidsregio Fryslân wil bereiken om haar bijdrage te leveren aan de Sustainable Development Goals. Deze ambities bestaan uit: mobiliteit, energie en anders organiseren.

Uitstekend werkgeverschap

In 2019 kreeg Veiligheidsregio Fryslân het certificaat Great Place to Work. In 2020 is besloten geen uitvoering te geven aan de certificering, maar goed werkgeverschap betekenis te geven. We faciliteerden thuiswerkplekken voor onze medewerkers en daarnaast is er veel aandacht geweest voor het mentaal welbevinden. De Sharepoint Corona en je Werk konden medewerkers informatie vinden over (mentaal) fit blijven, konden ze (anoniem) hulp inschakelen. Ook deelden we op het interne platform verhalen over hoe collega's hun werk op totaal nieuwe werklocaties of thuis aan de keukentafel ervaren. Ook het laatste nieuws naar aanleiding van persconferenties en nieuwe maatregelen konden mensen hier lezen. De directie heeft diverse live-chats georganiseerd, waar medewerkers rechtstreeks vragen konden stellen over de crisis, de ervaringen maar ook over wat een werkgever voor hen kon betekenen. De directie stuurde daarnaast met regelmaat berichten rond die zowel informerend als een hart onder de riem waren.

Tevredenheid bestuur

In de periode van november 2020 tot februari 2021 hielden we een bestuurderstevredenheidsonderzoek. De uitkomsten hiervan waren positief. Bestuurders zijn positief gestemd over zaken als de bestuurlijke inrichting, de wijze van overleggen, de behandeling én de voorbereiding van de onderwerpen. Uiteraard zijn er ook een aantal verbeterwensen, zoals het verzoek om meer voorbereidingstijd voor de ambtelijke ondersteuning van gemeentes en meer digitaal vergaderen. De bestuurlijke begeleidingscommissie legt in december een voorstel over de aanbevelingen incl. plan van aanpak voor aan het Algemeen Bestuur.

Betaaltermijn

Veiligheidsregio Fryslân streeft er al jaren naar om facturen snel te betalen. In de beginjaren van de organisatie was de betaaltermijn ongewenst lang. Omdat wij veel gebruik maken van kleine, lokale ondernemers en zij ons aanspraken op het te lang uitblijven van betaling van hun facturen, is het sneller betalen een belangrijke doelstelling geweest van de organisatie. Deze doelstelling is vertaald in de ambitie om 95% van de facturen binnen 14 dagen te betalen. Dit percentage is de afgelopen jaren behaald. Voor 2021 constateren wij dat door de toename van de administratieve lasten als gevolg van de corona-activiteiten de betaaltermijn logischerwijs iets oploopt, maar nog steeds voorbeeldig is. Uiteraard blijft onze organisatie zich inspannen om de betaaltermijn kort te houden.

6. Investeringskredieten

Investeringskredieten	1 ^e begrotings-wijziging	2 ^e bestuurs-rapportage	Verklaring mutatie
Kantoormeubilair	348.840	206.820	In 2021 investeren we beperkt in kantoormeubilair. Er wordt nog nagedacht over de hybride werksituatie voor de toekomst en het effect daarvan op de kantoren.
Installaties	74.216	48.000	De brand- en beveiligingsinstallatie wordt vervangen.
Smartphones	123.120	123.120	Prognose conform krediet.
Gebruikerssoftware	225.333	113.285	Het systeem voor zaakgericht werken is overgezet naar de Cloud. De geplande investering in 2021 is daarom niet nodig. De kapitaallasten worden vanaf 2022 overgezet naar de licentiekosten.
Telefooncentrale	102.600	102.600	Prognose conform krediet.
Systeem soft- en hardware	132.600	77.024	Doorontwikkeling sharepoint niet haalbaar voor 2021.
Werkplekautomatisering	333.450	333.450	Prognose conform krediet.
Overig kantoorinventaris	24.624	68.498	Extra audiovisuele middelen t.b.v. het videobellen vanaf kantoor plus inrichting van een Webinar ruimte.
Organisatie	1.364.783	1.072.797	
Systeem soft- en hardware	114.000	-	Betreft een krediet voor investeringen in ICT van de MCU. Wordt in 2021 niet gerealiseerd omdat hiervoor de samenwerking met Groningen wordt gezocht.
Kantoormeubilair	56.430	-	Betreft een krediet voor meubilair bij het RCC. In 2021 geen noodzaak om dit te vervangen.
Crisis	170.430	-	
Werkplekautomatisering	14.162	14.162	Prognose conform krediet.
Gebruikerssoftware	28.320	-	SOA/SENSE in landelijk discussie, derhalve geen investering in 2021.
Kantoormeubilair	100.000	250.000	In verband met de noodzaak om een tweetal locaties te verhuizen hebben we extra investeringen moeten plegen. De investering is daarom in 2020 niet afgesloten, maar loopt door naar 2022.
GGD	142.482	264.162	
Ademlucht	397.000	297.591	Door het afstoffen van de bouwagenda kan een deel van dit krediet komen te vervallen gezien dit onderdeel uitmaakt van de verbouwplannen.
Alarmeringsmiddelen	126.000	126.000	Prognose conform krediet.
Dienst voertuigen	146.145	0	Vertraging bij de leveranciers door Corona
Hulpverleningsvoertuigen	716.512	701.825	Kosten voor bekapping zijn goedkoper uitgevallen dan vooraf geraamd.
Installaties	208.000	208.018	Prognose conform krediet.
Mobiele telefonie, tablets en iPad	52.000	52.000	Prognose conform krediet.
Overige brandweerinventaris	224.718	184.500	Motorspuitaanhangers schuiven door naar 2022. Deze maken deel uit van een groter project en worden indien nodig pas aangeschaft wanneer het project afgerond is.
Overige brandweervoertuigen	438.485	310.641	Logistiek voertuig schuift door, door vertraging bij de leveranciers. Aanschaf OGS-voertuig wordt uitgesteld in afwachting van landelijke ontwikkelingen.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	539.568	36.304	Hiervoor is een voorstel voor verlenging van afschrijftermijnen. Een deel van de investeringen voor 2021 komen te vervallen. Er wordt een nieuw plan opgesteld betreffende vervangingsinvesteringen.
PM voer- en vaartuigen	663.560	506.095	Vertraging bij de leveranciers door Corona
Renovatie en verbouwing	1.078.852	956.603	Renovatiewerkzaamheden voor één van de daken viel duurder uit. Daarnaast zijn er aanvullende eisen aan het boothuis in Echten gesteld waardoor de geplande investering een keer zo duur is uitgevallen. Een deel van de geplande investeringen worden herzien nu de bouwagenda wordt afgestoft. Deze investeringen zullen op een later moment tezamen met de verbouwing worden meegenomen.

Tankautosputten	6.537.590	46.283	Vertraging bij de leveranciers door Corona. Overigens betreft dit een krediet wat doorloopt naar 2022. Deze systematiek is conform afspraak en noodzakelijk vanwege de lange doorlooptijd van de investering.
Brandweer	11.128.430	3.425.860	
Totaal investeringskredieten	12.806.125	4.762.819	

Bijlage 1.

Reserves en voorzieningen

Het geraamde verloop van de reserves en voorzieningen is na de begrotingswijziging als volgt:

Voorzieningen				
	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736			128.736
FLO	7.648.409	191.210	927.402	6.912.217
	7.777.145	191.210	927.402	7.040.953
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	181.600	43.221	22.626	202.195
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.040.295	446.385	395.344	1.091.336
	1.221.895	489.606	417.970	1.293.531
Totaal voorzieningen	8.999.040	680.816	1.345.372	8.334.484
Reserves				
	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	1.366.792	726.234		2.093.026
	1.366.792	726.234	-	2.093.026
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	188.618	102.000	50.000	240.618
FLO	361.838			361.838
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000		0	500.000
Jeugdgezondheidszorg 3.0	806.514		348.000	458.514
In te halen werkzaamheden	2.313.000		627.000	1.686.000
Bestemmingsreserve 2e loopbaanbeleid	538.939		0	538.939
	4.708.909	102.000	1.025.000	3.785.909
Totaal eigen vermogen	6.075.701	828.234	1.025.000	5.878.935